

Aan de gemeenteraad

Domein : Bedrijfsvoering
Team :
Contactpersoon : Michel Konijn
Telefoonnummer :
Bijlage(n) :

Ons kenmerk :
Zaaknummer :
Uw brief van :
Uw kenmerk :
Verzenddatum : 3-10-2023

Onderwerp : Septembercirculaire 2023

Geachte raad,

Op Prinsjesdag 2023, in de avond, is de septembercirculaire 2023 uitgebracht. In deze brief wordt de septembercirculaire en de gevolgen van deze circulaire op de meerjarenraming nader uiteen gezet. In samenvattende overzichten wordt het effect van de septembercirculaire 2023 weergegeven. In een bijlage worden de items verder toegelicht.

Samenvattend is het financiële effect van de septembercirculaire 2023 als volgt:

- De Algemene uitkering voor 2023 wordt ongeveer € 0,15 mln minder dan verwacht. Het effect op de gemeentebegroting is ongeveer € 0,171 mln (negatief);
- Voor 2024-2026 wordt ongeveer € 0,5 mln meer algemene uitkering verwacht (m.n. i.v.m. loon- en prijscompensatie. Effect op de gemeentebegroting ong. € 0,2 mln (2024) aflopend naar € 0,1 mln (2026);
- In 2027 bedraagt de extra algemene uitkering € 1,3 mln. Effect op de gemeentebegroting € 0,5 mln.

De septembercirculaire 2023

De septembercirculaire informeert de gemeenten over de uitkeringen uit het gemeentefonds: de algemene uitkering, de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de algemene uitkering op het gebied van het sociale domein. Voor gemeenten is de algemene uitkering van het rijk de belangrijkste inkomstenbron. Het beslaat zo'n 60% van onze begroting.

Samenvatting concrete gevolgen voor de gemeente Castricum

MUTATIES 2023-2027 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Ontwikkeling accres, i.v.m. loon/prijs-ontwikkeling		646	547	499	1.429
Ontwikkeling uitkeringsbasis/OZB	-222	-134	-132	-129	-172
Actualisatie maatstaven Castricum/overig	-29	-25	-19	-29	-11
BTW-compensatiefonds (meer dan 460k)	78				
Wet visueel beperkten		-1	-1	-1	-1
Bijzondere bijstand en vroegsignalering		48	0	0	0
Hulpmiddelen thuis laten staan	0	1	1	1	1
Rijksvaccinatieprogramma		7	7	7	7
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg (tranche 2022)		53	32		
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	2	3	3	3	3
DU Veilig wonen	7	7	7	7	
IU Participatie (Wsw)	11	10	10	8	8
Mutatie op de te ontvangen algemene uitkering	-153	615	455	366	1.264

Een aantal mutaties in de algemene uitkering leidt ook tot een mutatie in een kostenbudget. Per saldo heeft deze mutatie geen effect op het begrotingssaldo. Begrotingsmatig worden deze extra middelen budgettair neutraal meegenomen. Dit geldt voor de extra middelen Bijzondere bijstand en vroegsignalering, Rijksvaccinatieprogramma, DU Veilig, IU Participatie en de gestegen inflatieverwachting.

Effect op het begrotingssaldo:

	2023	2024	2025	2026	2027
Mutatie op de te ontvangen algemene uitkering	-153	615	455	366	1.264
Verhoging kostenbudgetten:					
- i.v.m. Bijzondere bijstand en vroegsignalering		48			
- i.v.m. Rijksvaccinatieprogramma		7	7	7	7
- i.v.m. Veilig wonen (decentr.bestuurders)	7	7	7	7	0
- i.v.m. IU Participatie (m.n. Wsw)	11	10	10	8	8
- i.v.m. gestegen inflatieverwachting (50% ontwikk.accres)		323	273	250	715
Effect op begrotingssaldo	-171	220	157	95	535

Op 26 september jl. is de concept-Begroting 2024 vastgesteld. Na verwerking van deze informatie is het begrotingssaldo 2024-2027 als volgt:

	2024	2025	2026	2027
Saldo (concept-)begroting 2024	49	541	-4.055	-6.810
Mutatie algemene uitkering				
i.v.m. septembercirculaire 2023	615	455	366	1.264
Aanpassingen budgetten exploitatie-begroting a.g.v. sept.circulaire 2023	395	298	272	730
Saldo na verwerking wijzigingen septembercirculaire 2023	269	698	-3.960	-6.275

Het effect 2023 zal mee worden genomen in de 2^e financiële rapportage 2023.

Wij vertrouwen erop dat uw raad met deze brief voldoende is geïnformeerd over (de gevolgen van) de septembercirculaire 2023. Deze circulaire kunt u op internet terugvinden op de site van de rijksoverheid (c.q. het Ministerie van BZK) met behulp van onderstaande link:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2023/09/19/septembercirculaire-gemeentefonds-2023>

Op deze site kunt u overigens allerlei nuttige informatie vinden over de gemeentelijke financiën en het gemeentefonds c.q. de algemene uitkering in het bijzonder en wordt van harte aanbevolen.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

Mevrouw H.G.M. Bakker
secretaris

Mevrouw H.C. Heerschop
burgemeester

Bijlage

Meer uitgebreide toelichting op de effecten van de septembercirculaire 2023 op de begroting 2023 e.v.

MUTATIES 2023-2027 (bedragen x € 1.000)		2023	2024	2025	2026	2027
paragr.						
2.2.-1	Ontwikkeling accres, i.v.m. loon/prijs-ontwikkeling		646	547	499	1.429
2.4.	Ontwikkeling uitkeringsbasis/OZB	-222	-134	-132	-129	-172
n.v.t.	Actualisatie maatstaven Castricum/overig	-29	-25	-19	-29	-11
2.2.-2	BTW-compensatiefonds (meer dan 460k)	78				
2.2.-6	Wet visueel beperkten		-1	-1	-1	-1
2.2.-7	Bijzondere bijstand en vroegsignalering		48	0	0	0
2.2.-8	Hulpmiddelen thuis laten staan	0	1	1	1	1
2.2.-9	Rijksvaccinatieprogramma		7	7	7	7
2.2.-10	Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg (tranche 2022)		53	32		
2.2.-11	Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	2	3	3	3	3
3.2.-9	DU Veilig wonen	7	7	7	7	
3.2.-7	IU Participatie (Wsw)	11	10	10	8	8
	Mutatie op de te ontvangen algemene uitkering	-153	615	455	366	1.264

1. Ontwikkeling accres (paragraaf 2.2.-1)

Algemeen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het accres¹ genoemd en wordt uitgedrukt in een percentage.

In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2024 en verder.

In de Startnota 2022 van het kabinet Rutte IV zijn twee belangrijke wijzigingen in de indexering van de algemene uitkering van de fondsen toegelicht. Ten eerste is in het coalitieakkoord besloten dat de fondsen vanaf 2026 niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Daarmee vervalt de koppeling aan de rijksuitgaven. Het gereserveerde accres vanaf 2026 wordt wel bijgesteld als gevolg van de jaarlijkse loon- en prijsontwikkeling zoals deze door het Centraal Planbureau (CPB) wordt geraamd. Ten tweede is er besloten dat tot en met 2025 het accres op basis van de bestaande koppeling aan de rijksuitgaven wordt berekend. Nieuw daarbij waren de uitzondering op de ARU voor een aantal investeringsfondsen.

Daarnaast heeft het kabinet aangegeven om nader te bezien of het wenselijk is om het accres stabiel te maken. Het kabinet heeft vorig jaar daarom het voorstel aan de VNG en het IPO gedaan om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten op de stand van de Voorjaarsnota 2022. De VNG heeft met dit voorstel ingestemd. Het IPO heeft laten weten niet met dit voorstel in te stemmen. Het volumedeel van het accres is voor de periode 2022-2025 dan ook alleen voor de gemeenten vastgezet. Dit betekent dat de accresstanden voor de jaren 2022 tot en met 2025 voor gemeenten slechts nog wijzigen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Door het vastzetten van het volumedeel van het accres voor gemeenten zijn bij zowel het Rijk als de gemeenten veel minder budgettaire schommelingen dan voorheen.

¹ Bedrag waarmee het beschikbare bedrag van het gemeentefonds jaarlijks wordt aangepast, gebaseerd op een bestuurlijk overeengekomen normeringssystematiek. De norm is de jaarlijkse procentuele ontwikkeling van de accresrelevante uitgaven (aru). De aru zijn de uitgaven Rijksbegroting, Sociale zekerheid en Zorg gecorrigeerd voor de uitgaven voor het gemeentefonds, het provinciefonds, BTW-compensatiefonds en de overige rijksbijdragen aan gemeenten en provincie. Als de accresrelevante uitgaven stijgen (dalen), nemen het gemeentefonds en het provinciefonds met hetzelfde percentage toe (af). Deze systematiek staat ook wel bekend onder het principe van "samen de trap op en samen de trap af".

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten om het gemeente- en provinciefonds vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Uitgangspunt is dat de fondsen (gemeente- en provinciefonds) meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. In de Miljoenennota 2024 is deze indexering uitgewerkt. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel 'op niveau' blijven. De grondslagen waarover deze indexatie berekend wordt, worden op gelijke wijze bepaald als de huidige grondslagen, waarover vanaf 2026 de huidige loon- en prijsindexatie wordt berekend. Ten slotte wordt de tranche van het lopend jaar bij Voorjaarsnota definitief. De bbp groei (zowel voor volume als prijs) is daarbij gebaseerd op de CEP-raming (Centraal Economisch Plan) van het CPB.

Als gevolg van een aanpassing in de verwachte loon- en prijsontwikkeling tussen de meicirculaire en de septembercirculaire ontvangen wij in 2024 en verder meer algemene uitkering. € 646.000 in 2024, € 547.000 in 2025, € 499.000 in 2026 en tenslotte € 1.429.000 in 2027. Voorgesteld wordt om de helft van deze extra algemene uitkering te reserveren in een stelpost om prijsstijgingen in de kostenbudgetten op te kunnen vangen.

2. en 3. Ontwikkeling uitkeringsbasis/OZB (paragraaf 2.4) / Actualisatie maatstaven Castricum/overig

Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, dan zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode en daarom wordt gekozen voor een eenvoudiger oplossing, in casu de daling van de uitkeringsfactor. Voor onze gemeente geldt dat 1 uitkeringspunt een waarde vertegenwoordigt van ongeveer € 44.500 in 2023 en 2024, € 44.000 in 2025 en € 43.000 in 2026 e.v.

In deze septembercirculaire is aangegeven dat de uitkeringsfactor als gevolg van de ontwikkeling uitkeringsbasis/OZB afneemt met vijf uitkeringspunten in 2023, drie uitkeringspunten in 2024-2025-2026 en vier uitkeringspunten in 2027 en 2028.

Financieel effect Castricum: -/- € 251.700 in 2023, -/- € 158.300 in 2024, -/- € 151.000 in 2025, -/- € 158.300 in 2026 en -/- € 183.100 in 2027.

4. BTW-Compensatiefonds (BCF)-plafond (paragraaf 2.2.-2)

Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW-compensatiefonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat, heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties van ± € 4,4 miljard. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen.

Naar inschatting van het ministerie van Financiën declareren gemeenten in 2023 minder BTW dan het plafond. In deze septembercirculaire wordt een voorschot over 2023 gegeven van € 359 miljoen, dat wordt verrekend via de uitkeringsfactor met 12 uitkeringspunten. Dit betekent voor Castricum een plus van € 538.300. Bij de meicirculaire 2024 volgt de eindafrekening.

Omdat wij bij de meicirculaire 2023 reeds rekening hielden met een uitkering van € 460.100 is het voordeel 2023 nu bij de septembercirculaire 2023 € 78.200.

5. Wet visueel beperkten (paragraaf 2.2.-6)

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel aangenomen dat tot doel heeft om de uitvoering van technische werkvoorzieningen voor mensen uit de doelgroep Participatiewet met een visuele beperking over te dragen aan het UWV. Op dit moment ligt het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer.

Als het wetsvoorstel ook door de Eerste Kamer wordt aangenomen is het de bedoeling dat de middelen voor de werkvoorzieningen en de structurele uitvoeringskosten budgettair neutraal worden overgeheveld van het cluster Participatie in het gemeentefonds naar de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Voor 2024 gaat het om € 0,9 miljoen, oplopend naar circa € 1,05 miljoen in 2028. De structurele hoogte bedraagt € 2,3 miljoen per jaar. De incidentele uitvoeringskosten zullen worden opgevangen binnen de begroting van het ministerie van SZW.

Effect Castricum -/- € 1.000 (structureel).

6. Bijzondere bijstand en vroegsignalering (paragraaf 2.2.-7)

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag is er in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld (zie ook paragraaf 2.2-5 van de meicirculaire 2023). Voor 2024 wordt ook in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld (cluster Participatie).

Effect Castricum € 48.000 (2024). Voorgesteld wordt deze middelen (net zoals bij de meicirculaire 2023) beschikbaar te houden voor dit doel.

7. Hulpmiddelen thuis laten staan (paragraaf 2.2.-8)

De motie Westerveld (GroenLinks) en Bikker (Christen-Unie) verzoekt de regering om met betrokken partijen landelijke afspraken te maken over het behoud van hulpmiddelen thuis voor cliënten die verhuizen naar een instelling in de zin van de Wet langdurige zorg (Wlz) en aangeven thuis te willen logeren. Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bestuurlijke afspraken gemaakt met de VNG, Ieder(in), Firevaned (brancheorganisatie van leveranciers van deze hulpmiddelen) en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN). Onderdeel van deze bestuurlijke afspraken is dat de hulpmiddelen die vanuit de Wmo zijn verstrekt thuis blijven staan en gemeenten de financiering daarvan voortzetten. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd. Vanaf 2023 wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering (cluster Individuele voorzieningen Wmo), oplopend tot € 1 miljoen per 2028.

Effect Castricum ong. + € 1.000 (structureel).

8. Rijksvaccinatieprogramma (paragraaf 2.2.-9)

Vanaf december 2019 krijgen zwangere vrouwen maternale kinkhoestvaccinatie aangeboden door de Rijksoverheid. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van deze maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. De maternale kinkhoestvaccinatie wordt dan toegevoegd aan de opsomming van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) zoals genoemd in artikel 11, tweede lid, in het Besluit publieke gezondheid. Bij deze septembercirculaire worden de bijbehorende middelen, circa € 4 miljoen per jaar, voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie aan het gemeentefonds toegevoegd aan het cluster Sociale basisvoorzieningen.

Effect Castricum + € 7.000 (structureel). Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te houden voor dit doel.

9. Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg (tranche 2022) (paragraaf 2.2.-10)

In de meicirculaire 2023 (zie paragraaf 2.2.8) is de loon- en prijsbijstelling 2023 voor jeugdzorg, voor zover deze betrekking heeft op de reserveringen voor jeugdzorg op de Aanvullende Post (AP), aan het gemeentefonds toegevoegd voor de jaren 2024 en 2025. In deze circulaire worden de middelen voor de loon- en prijsbijstelling 2022 over de reserveringen jeugdzorg op de AP toegekend. Ook deze overboeking heeft nu betrekking op 2024 (€ 45,2 miljoen) en 2025 (€ 27,1 miljoen), omdat voor die jaren de middelen van de AP zijn vrijgegeven (zie paragraaf 2.2.7 van de meicirculaire 2023). De middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Jeugd.

Effect Castricum € 52.000 (2024) en € 30.700 (2025).

10. Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD II) (paragraaf 2.2.-11)

De algemene uitkering wordt vanaf 2023 structureel met circa € 1,8 miljoen verhoogd in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD III). De regeling is op 10 maart 2020 geïmplementeerd en heeft als doel om de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren. Naar aanleiding van EPBD III is er een verplichting geïntroduceerd voor het documenteren van de energieprestatie van een installatie, voor het installeren van zelfregulerende apparatuur per verblijfsruimte en voor laadinfrastructuur voor elektrische auto's.

Ook zijn de eisen voor de energieprestatie van technische bouwsystemen en de keuring van verwarmingsinstallaties en airconditioningssystemen aangepast. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. Meer informatie over EPBD III is beschikbaar via de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De middelen worden uitgekeerd via het cluster Infrastructuur, ruimte en milieu.

Effect Castricum € 2.400 (2023) oplopend naar € 2.700 (2027).

11. DU Veilig wonen (paragraaf 3.2.-9)

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden. Bij de advisering zal een breder pakket van preventieve maatregelen worden gehanteerd, waaronder fysieke, elektronische en digitale maatregelen. Gemeenten dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen te bekostigen. Vanuit het programma Weerbaar Bestuur wordt hier een tegemoetkoming van € 2,4 miljoen per jaar tegenover gesteld voor de periode 2023-2026. De middelen worden verdeeld via een vast bedrag per gemeente van circa € 7.000.

Effect Castricum + € 7.000 (2023-2026). Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te houden voor dit doel.

Mutatie Integratie-uitkeringen (IU)

12. IU Participatie (paragraaf 3.2.-7)

Bij Voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw). Dit betreft een meerjarige reeks die toegevoegd wordt aan het Wsw-onderdeel in deze integratie-uitkering. De bedragen in de reeks lopen af met de afbouw van de Wsw tot 2048 en worden naar rato verdeeld via het verdeelmodel IU Participatie.

Effect Castricum + € 10.600 (2023) aflopend naar € 8.000 (2027). Deze extra middelen komen ten gunste van het werkvoorzieningschap (WVK / Zaffier).

Diverse 'kleinere' zaken is de septembercirculaire 2023:

Paragraaf 2.2.-6 Wet Visueel beperkten (-/- € 1.000 structureel m.i.v. 2024)

Paragraaf 2.2.-8 Hulpmiddelen thuis laten staan (+ € 1.000 structureel m.i.v. 2024)

Paragraaf 2.2.-11 Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III) (+ € 2.400 structureel m.i.v. 2023)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Septembercirculaire 2023

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGBRW/ Bestuur, Financiën en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

circulaire

Datum
19 september 2023

Kenmerk
2023-0000570821

Onderwerp	septembercirculaire gemeentefonds 2023
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaire's	meircirculaire 2023 (2023-0000285703); decembercirculaire 2022 (2022-0000678404); septembercirculaire 2022 (2022-0000522394); meircirculaire 2022 (2022-0000259109)
Ingangsdatum	19 september 2023
Geldig tot	1 juli 2024

Voorwoord

Voor u ligt de septembercirculaire gemeentefonds 2023.

Via de meicirculaire 2023 zijn gemeenten over de financiële kaders voor hun begrotingen geïnformeerd. De septembercirculaire 2023 geeft zoals gebruikelijk een geactualiseerd beeld, gebaseerd op de Miljoenennota 2024 van het Rijk.

In het algemeen geldt voor de informatie uit de circulaire het voorbehoud van parlementaire besluitvorming. Dat geldt dit jaar uiteraard ook.

De politiek-bestuurlijke zaken worden in hoofdstuk 1 belicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. Vooral de latere hoofdstukken richten zich op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken.

Mede namens de Staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hugo de Jonge

Inhoud

1	Hoofdpunten	7
1.1	Inleiding	7
1.2	Algemene uitkering	7
1.3	Belangrijkste mutaties.....	8
1.4	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	8
2	Algemene uitkering	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering	9
1.	Accres 2024	10
2.	Afrekening ruimte onder plafond BCF 2023	13
3.	Financieringssystematiek	14
4.	Knelpunten verdeelproblematiek.....	14
5.	Re-integratie	14
6.	Wet Visueel beperkten.....	15
7.	Bijzondere bijstand en vroegsignalering.....	15
8.	Hulpmiddelen thuis laten staan.....	15
9.	Rijksvaccinatieprogramma	15
10.	Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg	16
11.	Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	16
2.3	Verdeling mutaties algemene uitkering	16
2.4	Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactoren en overige uitkeringsonderdelen	17
3	Decentralisatie- en integratie- uitkeringen	21
3.1	Inleiding	21
3.2	Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen	21
1.	Faciliteitenbesluit opvangcentra	22
2.	Knelpunten verdeelproblematiek.....	23
3.	Vrouwenopvang i.v.m. Wet Seksuele Misdrijven (a) en Specialistische functies (b).....	23
4.	Indexatie voogdij bijzondere functies	23
5.	Outreachend werken	24
6.	Regionale Energie Strategieën	24
7.	Compensatie Wsw voor bijzondere WML-verhoging	24
8.	Begeleiding jongeren naar werk.....	24
9.	Veilig wonen.....	25
10.	A58 Goes.....	26
11.	Versterken arbeidsmarktregio's.....	26
12.	Regionale doelgroepen specifieke aanpak.....	27
13.	Verkeersveiligheid.....	27
14.	Veilige steden.....	27
15.	LHBTI beleid Regenboogsteden.....	28

3.3	Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen	28
3.3.1	Beschermd wonen	28
4	Overige mededelingen	29
4.1	Inleiding	29
4.2	Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen	29
4.3	Energietoelage	30
4.4	Actualisatie decentralisatie-uitkeringen Vrouwenopvang en Maatschappelijke Opvang	30
4.5	Intensivering beschut werk	30
4.6	Wegbeheer	31
4.7	Aanpak laaggeletterdheid	31
4.8	Stand van zaken onderzoeksagenda verdeelmodel algemene uitkering	31
4.9	Integraal overzicht financiën gemeenten	32
4.10	Website gemeentefinanciën: www.findo.nl	32
4.11	Jaarlijkse weging decentralisatie- en integratie-uitkeringen	32
	Bijlagen	34
	Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2023	35
	Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2023 per cluster	37
	Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2024	39
	Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2024 per cluster	41
	Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2023-2028	43
	Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten	44
	Bijlage 2.4.2 Aanvullende informatie uitkeringsfactor	52
	Bijlage 2.4.3 Volumina maatstaven 2023-2028	54
3.2-2	Decentralisatie-uitkering Knelpuntenverdeelproblematiek	57
3.2-6	Decentralisatie-uitkering Regionale Energie Strategieën	58
3.2-8	Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk	59
3.2-9	Decentralisatie-uitkering Veilig Wonen	60
3.2-11	Decentralisatie-uitkering Versterken arbeidsmarktregio's	68
3.2-12	Decentralisatie-uitkering Regionale doelgroepen specifieke aanpak	69
3.2-13	Decentralisatie-uitkering Verkeersveiligheid	70
3.2-14	Decentralisatie-uitkering Veilige steden	71
3.2-15	Decentralisatie-uitkering LHBTI-beleid Regenboogsteden	72
4.4	Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang	73
4.7	Decentralisatie-uitkering Aanpak Laaggeletterdheid	74

1 Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Daarnaast bepalen factoren als belastingopbrengsten, gemeentelijke rentelasten, dividendopbrengsten en grondexploitatie mede de financiële ruimte van gemeenten. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

1.2 Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de reguliere normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de ARU direct invloed op de ontwikkeling van de algemene uitkering en daarmee op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

Het kabinet heeft vorig jaar de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) het voorstel gedaan om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten op stand Voorjaarsnota 2022. De VNG heeft met dit voorstel ingestemd. Het IPO heeft niet met dit voorstel ingestemd. Het accres voor het provinciefonds wordt daarom tot en met 2025 op de reguliere wijze berekend. De accresraming voor het jaar 2023 en verder is in deze circulaire opgenomen.

Het kabinet heeft, als uitwerking van het coalitieakkoord, besloten dat het gemeente- en provinciefonds vanaf 2027 geïndexeerd worden op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Uitgangspunt is dat de fondsen (gemeente- en provinciefonds) meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgen. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op het 8-jarig historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt de prijs van het bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel 'op niveau' blijven. De grondslagen waarover deze indexatie berekend wordt, worden op gelijke wijze bepaald als de huidige grondslagen, waarover vanaf 2026 de huidige loon- en prijsindexatie wordt berekend.

Een toelichting op de accresontwikkelingen is opgenomen in paragraaf 2.2.1 en meer in detail in [bijlage 11](#) van de Miljoenennota 2024.

Plafond BTW-compensatiefonds

Verder informeert deze circulaire over de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF). Ten opzichte van de septembercirculaire 2022 is de ruimte onder het plafond van gemeenten voor het jaar 2023 gestegen met € 38,45 miljoen. De totale ruimte onder het plafond voor gemeenten in 2023 bedraagt € 359,367 miljoen wat bij deze circulaire aan de algemene uitkering van het gemeentefonds is toegevoegd. Ten opzichte van de septembercirculaire 2022 is ook voor 2024 tot en met 2028 de verwachte ruimte onder het plafond gestegen met name door het hoger totaal plafond als gevolg van de intensiveringen uit het Coalitieakkoord die doorwerken op een hoger accres.

1.3 Belangrijkste mutaties

Bijzondere bijstand en vroegsignalering

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag is er in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld. In 2024 zal eveneens € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar worden gesteld.

Loon- en prijsbijstelling Jeugd

In deze circulaire worden de middelen voor de loon- en prijsbijstelling 2022 over de reserveringen jeugdzorg op de Aanvullende Post (AP) toegekend. Deze overboeking heeft betrekking op 2024 (€ 45,2 miljoen) en 2025 (€ 27,1 miljoen), omdat voor die jaren de middelen van de AP zijn vrijgegeven.

Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. Bij deze septembercirculaire worden de bijbehorende middelen, circa € 4 miljoen per jaar, voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie aan het gemeentefonds toegevoegd.

1.4 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Hoofdstuk 3 van deze circulaire bevat voor uitkeringsjaar 2023 en verder ook een aantal andere wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. Paragraaf 2.4 informeert de gemeenten over een aantal gegevens voor de berekening van de algemene uitkering, te weten: maatstaven, gewichten en uitkeringsfactoren. Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.4, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen over de algemene uitkering die in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering over de periode 2023 tot en met 2028 ten opzichte van de meicirculaire 2023. Het betreft achtereenvolgens:

1. Algemene mutaties

Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.

2. Taakmutaties

Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. Het staat gemeenten vrij de indeling al dan niet voor eigen doeleinden te hanteren. De clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

Tabel 2.2.1 geeft een totaalbeeld van de mutaties in de omvang van de algemene uitkering van circulaire op circulaire. De mutaties hebben betrekking op 2023 en verder en worden onder de tabel toegelicht. In bijlage 2.2.1 zijn de mutaties uit tabel 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit eerdere circularies. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2023 (in duizenden euro's)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
stand meicirculaire 2023	35.180.736	37.858.978	39.944.720	38.018.899	39.142.390	40.314.906
algemene mutaties						
1) Accres 2024		433.854	370.846	338.789	1.057.937	1.448.097
2) Afrekening ruimte onder plafond BCF 2023	359.367					
3) Financieringssystematiek					-76.000	-76.000
4) Knelpunten verdeelproblematiek						-100
taakmutaties						
cluster Participatie						
5) Re-integratie						-20.000
6) Wet Visueel beperkten		-900	-940	-980	-1.010	-1.050
7) Bijzondere bijstand en vroegsignalering		50.000				
cluster Individuele voorzieningen Wmo						
8) Hulpmiddelen thuis laten staan	200	500	700	800	800	1.000
cluster Sociale basisvoorzieningen						
9) Rijksvaccinatieprogramma		4.427	4.427	4.162	4.162	4.162
cluster Individuele voorzieningen Jeugd						
10) Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg		45.174	27.092			
cluster Infrastructuur, ruimte en milieu						
11) Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	1.797	1.797	1.797	1.797	1.797	1.797
stand deze circulaire	35.542.100	38.393.830	40.348.642	38.363.467	40.130.076	41.672.812

Toelichting tabel 2.2.1

1. Accres 2024

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2024 en verder.

In de Startnota 2022 van het kabinet Rutte IV zijn twee belangrijke wijzigingen in de indexering van de algemene uitkering van de fondsen toegelicht. Ten eerste is in het coalitieakkoord besloten dat de fondsen vanaf 2026 niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Daarmee vervalt de koppeling aan de rijksuitgaven. Het gereserveerde accres vanaf 2026 wordt wel bijgesteld als gevolg van de jaarlijkse loon- en prijsontwikkeling zoals deze door het Centraal Planbureau (CPB) wordt geraamd. Ten tweede is er besloten dat tot en met 2025 het accres op basis van de bestaande koppeling aan de rijksuitgaven wordt berekend. Nieuw daarbij waren de uitzondering op de ARU voor een aantal investeringsfondsen.

Daarnaast heeft het kabinet aangegeven om nader te bezien of het wenselijk is om het accres stabiel te maken. Het kabinet heeft vorig jaar daarom het voorstel aan de VNG en het IPO gedaan om het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vast te zetten op de stand van de Voorjaarsnota 2022. De VNG heeft met dit voorstel ingestemd. Het IPO heeft laten weten niet met dit voorstel in te stemmen. Het volumedeel van het accres is voor de periode 2022-2025 dan ook alleen voor de gemeenten vastgezet. Dit betekent dat de accresstanden voor de jaren 2022 tot en met 2025 voor gemeenten slechts nog wijzigen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Door het vastzetten van het volumedeel van het accres voor gemeenten zijn bij zowel het Rijk als de gemeenten veel minder budgettaire schommelingen dan voorheen. Voor een uitgebreide uitleg van de berekening van het accres wordt verwezen naar [bijlage 11](#) (Accres Gemeentefonds en Provinciefonds) van de Miljoenennota 2024.

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten om het gemeente- en provinciefonds vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Uitgangspunt is dat de fondsen (gemeente- en provinciefonds) meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. In de Miljoenennota 2024 is deze indexering uitgewerkt. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reël 'op niveau' blijven. De grondslagen waarover deze indexatie berekend wordt, worden op gelijke wijze bepaald als de huidige grondslagen, waarover vanaf 2026 de huidige loon- en prijsindexatie wordt berekend. Ten slotte wordt de tranche van het lopend jaar bij Voorjaarsnota definitief. De bbp groei (zowel voor volume als prijs) is daarbij gebaseerd op de CEP-raming ([Centraal Economisch Plan](#)) van het CPB.

Tabel 2.2.2 toont de indices voor het accres van het gemeentefonds. Tot en met 2026 is het volume accres vastgezet en vindt bijstelling plaats op basis van loon- en prijsontwikkeling (LPO) zoals deze door het CPB wordt geraamd. De loon- en prijsontwikkeling in het accres wordt bijgesteld met een gecombineerde index op basis van de CPB-indices voor de loonvoet sector overheid, de prijsontwikkeling materiele overheidsconsumptie (IMOC) en de prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI). Hierbij wordt een verdeling van 60/20/20 tussen loon, consumptie en investeringen aangehouden. De individuele indexen worden in procenten met één cijfer achter de komma bijgehouden, de gecombineerde index wordt bijgehouden met twee cijfers achter de komma. De indices worden bijgesteld op basis van het CEP-raming van het CPB in het voorjaar en op basis van de MEV-raming ([Macro Economische Verkenning](#)) in september.

Bij de meicirculaire is ook voor 2027 en 2028 LPO-bijstelling toegepast in afwachting op de bbp-indexatie. Daarnaast was er een reservering voor de bbp-indexatie gemaakt, deze was nog niet in het accres verwerkt. In deze septembercirculaire zijn de indices van de nieuwe bbp-systematiek opgenomen, wat leidt tot meer accres.

Tabel 2.2.2 Indices LPO en bbp MEV-raming

	2024	2025	2026	2027	2028
Loonvoet sector overheid (60%)	6,7%	5,3%	4,7%	n.v.t	n.v.t
Index prijs materiele overheidsconsumptie (IMOC, 20%)	3,5%	2,0%	2,0%	n.v.t	n.v.t
Index prijs overheidsinvesteringen (IBOI, 20%)	3,0%	1,9%	1,9%	n.v.t	n.v.t
8-jaars historisch gemiddelde bbp (t-2 t/m t-9)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1,8%	1,6%
Prijs bbp	n.v.t.	n.v.t	n.v.t	2,8%	2,4%
Gecombineerde index	5,3%	4,0%	3,6%	4,7%	4,1%
CPB-raming meicirculaire (LPO)	4,2%	4,2%	3,6%	3,2%	3,2%
Mutatie	1,1%	-0,2%	0,0%	1,5%	0,9%

De onderstaande tabellen tonen de tranches van de loon- en prijsontwikkeling en volumeontwikkeling op basis van de Miljoenennotastand en de MEV-raming (tabel 2.2.3). Daaronder is de raming uit de Voorjaarsnota weergegeven (tabel 2.2.4) en de mutaties als gevolg van de verschillen tussen de twee ramingen (tabel 2.2.5). Door de uitwerking van de bbp-indexatie verschuift een deel van het accres van de prijs-tranches naar de volume-tranches in 2027 en 2028, per saldo is het accres hoger ten opzichte van LPO.

Tabel 2.2.3 Accres Miljoenennota 2024 (bedragen in miljoenen)

	2024	2025	2026	2027	2028
tranche 2024 volume	1.135	1.135			
tranche 2024 prijs	2.026	2.026	1.842	1.838	1.832
tranche 2025 volume		920			
tranche 2025 prijs		1.557	1.444	1.441	1.436
tranche 2026 volume			1.464	1.464	1.464
tranche 2026 prijs			1.365	1.362	1.358
tranche 2027 volume				706	703
tranche 2027 prijs				1.117	1.114
tranche 2028 volume					670
tranche 2028 prijs					997
Totaal accres	3.161	5.639	6.114	7.928	9.575

Tabel 2.2.4 Accres Voorjaarsnota 2023 (bedragen in miljoenen)

	2024	2025	2026	2027	2028
tranche 2024 volume	1.135	1.135			
tranche 2024 prijs	1.592	1.592	1.460	1.418	1.418
tranche 2025 volume		920			
tranche 2025 prijs		1.620	1.507	1.464	1.464
tranche 2026 volume			1.464	1.464	1.464
tranche 2026 prijs			1.345	1.306	1.306
tranche 2027 volume (reservering)				150	150
tranche 2027 prijs				1.217	1.217
tranche 2028 volume (reservering)					150
tranche 2028 prijs					1.256
Totaal accres	2.727	5.268	5.775	7.020	8.427

Tabel 2.2.5 Mutatie sinds Voorjaarsnota

	2024	2025	2026	2027	2028
tranche 2024 volume					
tranche 2024 prijs	434	434	382	420	414
tranche 2025 volume					
tranche 2025 prijs		-63	-63	-23	-28
tranche 2026 volume					
tranche 2026 prijs			20	56	51

tranche 2027 volume				556	553
tranche 2027 prijs				-100	-104
tranche 2028 volume					520
tranche 2028 prijs					-259
Totaal accres	434	371	339	908	1.148

2. Afrekening ruimte onder plafond BCF 2023

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is sinds 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds. Het plafond wordt daarnaast aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of onttrekkingen aan het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds en provinciefonds. Hierdoor zijn het BCF en het gemeente- en provinciefonds communicerende vaten.

Tot en met de meicirculaire 2022 werd de toevoeging of uitname over het gemeente- en provinciefonds verdeeld conform de gerealiseerde aandelen van de gezamenlijke gemeenten en provincies in het BCF. Echter doordat de VNG heeft ingestemd met het voorstel van het kabinet om het volumedeel van het accres voor de periode 2022-2025 vast te zetten en het IPO niet, worden het gemeente- en provinciefonds per 2022 op verschillende wijze geïndexeerd. Het volume-accres 2022-2025 voor het gemeentefonds is vastgesteld bij de Voorjaarsnota 2022 en wordt alleen nog gewijzigd naar aanleiding van de LPO-ontwikkeling, terwijl het accres voor het provinciefonds meebeweegt met de Rijksuitgaven.

Door de verschillende wijze van indexering van het gemeente- en provinciefonds zal de indexering van het gemeentefondsdeel van het BCF-plafond verschillen van de indexering van het provinciefonds-deel van het BCF-plafond. Daarom wordt de afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond apart verrekend met respectievelijk het gemeente- en provinciefonds. Daartoe zullen de taakmutaties vanuit het Rijk naar het gemeente- en provinciefonds apart worden bijgehouden.

In deze circulaire is een geactualiseerde raming voor de jaren 2023 tot en met 2028 opgenomen. De ruimte onder het plafond voor gemeenten is voor 2023 geraamd op € 359 miljoen. Dit is € 211 miljoen lager dan geraamd bij de septembercirculaire 2022.

De ontwikkeling van de uitgaven wordt vlak doorgetrokken. Hierbij is rekening gehouden met de jaarlijkse toevoegingen (taakmutaties) aan het BCF. Bij deze aanneme blijft voor alle jaren sprake van ruimte onder het BCF-plafond. De ruimte onder het plafond is in alle jaren, behalve 2027, afgenomen ten opzichte van de ramingen bij de septembercirculaire 2022.

Tabel 2.2.6 Geraamd plafond BCF (bedragen in miljoenen euro)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BCF Plafond totaal	4.458	4.815	5.124	5.156	5.391	5.612
Plafond aandeel gemeenten VJN23	3.944	4.241	4.528	4.513	4.566	4.714
Taakmutaties	13	2	2	1	76	76
Toevoeging accres sinds voorjaarsnota	-	24	16	39	118	165
Plafond aandeel gemeenten MN24	3.957	4.268	4.547	4.553	4.760	4.955
Uitputting gemeenten	3.598	3.598	3.598	3.598	3.598	3.598
Ruimte onder plafond gemeenten	359	671	949	955	1.163	1.358

3. *Financieringsystematiek*

Bij Voorjaarsnota 2023 heeft het kabinet vanaf 2027 structureel € 1 miljard beschikbaar gesteld aan gemeenten. Zoals reeds in de meicirculaire 2023 ([paragraaf 2.2.3](#)) aangekondigd dient van dit bedrag een deel te worden afgestort in het BCF. Die afstorting wordt in deze circulaire verwerkt. Het gaat concreet om een bedrag van € 76 miljoen per jaar.

4. *Knelpunten verdeelproblematiek*

Dit betreft een mutatie die samenhangt met de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelsystematiek. Deze decentralisatie-uitkering houdt verband met btw-aspecten ten aanzien van wegen die in beheer zijn van waterschappen. Gemeenten zijn op grond van de Wet herverdeling wegenbeheer verplicht om het onderhoud aan hun wegen te bekostigen. Doorgaans kunnen gemeenten de voor het onderhoud van de wegen afgedragen btw declareren bij het BCF. Als het beheer van de wegen is uitbesteed aan de waterschappen is dat echter niet mogelijk. De hogere kosten voor de gemeenten waar het onderhoud aan de wegen wordt verricht door waterschappen, worden met deze uitkering gecompenseerd (zie ook paragraaf 3.2-2 van deze circulaire). De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2028. Daardoor wordt in de tabel het onderwerp Knelpunten verdeelsystematiek voor het jaar 2028 zichtbaar met een bedrag van structureel € 0,1 miljoen. Deze middelen worden binnen de gemeentefondsbegroting overgeheveld naar het onderdeel Decentralisatie-uitkeringen.

5. *Re-integratie*

Met de Voorjaarsnota 2023¹ heeft het kabinet besloten om vanaf 2028 het re-integratiebudget voor gemeenten structureel met € 20 miljoen te verlagen (cluster Participatie). Deze maatregel is onderdeel van de ombuigingen die de Rijksbegroting op orde houden. Het Rijk realiseert zich dat gemeenten hierdoor mogelijk minder bijstandsgerechtigden kunnen ondersteunen.

¹ [Kamerstukken II, 2022-2023, 36 350, nr. 1, p.127](#)

6. *Wet Visueel beperkten*

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel aangenomen dat tot doel heeft om de uitvoering van technische werkvoorzieningen voor mensen uit de doelgroep Participatiewet met een visuele beperking over te dragen aan het UWV. Op dit moment ligt het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer. Als het wetsvoorstel ook door de Eerste Kamer wordt aangenomen is het de bedoeling dat de middelen voor de werkvoorzieningen en de structurele uitvoeringskosten budgettair neutraal worden overgeheveld van het cluster Participatie in het gemeentefonds naar de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Voor 2024 gaat het om € 0,9 miljoen, oplopend naar circa € 1,05 miljoen in 2028. De structurele hoogte bedraagt € 2,3 miljoen per jaar. De incidentele uitvoeringskosten zullen worden opgevangen binnen de begroting van het ministerie van SZW.

7. *Bijzondere bijstand en vroegsignalering*

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen.² Van dit bedrag is er in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld (zie ook [paragraaf 2.2-5](#) van de meicirculaire 2023). Voor 2024 wordt ook in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld (cluster Participatie).³

8. *Hulpmiddelen thuis laten staan*

De motie Westerveld (GroenLinks) en Bikker (Christen-Unie)⁴ verzoekt de regering om met betrokken partijen landelijke afspraken te maken over het behoud van hulpmiddelen thuis voor cliënten die verhuizen naar een instelling in de zin van de Wet langdurige zorg (Wlz) en aangeven thuis te willen logeren. Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bestuurlijke afspraken gemaakt met de VNG, Ieder(in), Firevaned (brancheorganisatie van leveranciers van deze hulpmiddelen) en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN). Onderdeel van deze bestuurlijke afspraken is dat de hulpmiddelen die vanuit de Wmo zijn verstrekt thuis blijven staan en gemeenten de financiering daarvan voortzetten. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd. Vanaf 2023 wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering (cluster Individuele voorzieningen Wmo), oplopend tot € 1 miljoen per 2028.⁵

9. *Rijksvaccinatieprogramma*

Vanaf december 2019 krijgen zwangere vrouwen maternale kinkhoestvaccinatie aangeboden door de Rijksoverheid. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van deze maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. De maternale kinkhoestvaccinatie wordt dan toegevoegd aan de opsomming van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) zoals genoemd in artikel 11, tweede lid, in het Besluit publieke gezondheid. Bij deze septembercirculaire worden de

² [Kamerstukken II, 2022-2023, 36 200 XV, nr. 2, p.68](#)

³ [Kamerstukken II, 2022-2023, 24 515, nr. 654](#)

⁴ [Kamerstukken II, 2021-2022, 24 170, nr. 255](#)

⁵ [Kamerstukken II, 2022-2023, 24 170, nr 286](#)

bijbehorende middelen, circa € 4 miljoen per jaar, voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie aan het gemeentefonds toegevoegd aan het cluster Sociale basisvoorzieningen.

10. *Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg*

In de meicirculaire 2023 (zie [paragraaf 2.2.8](#)) is de loon- en prijsbijstelling 2023 voor jeugdzorg, voor zover deze betrekking heeft op de reserveringen voor jeugdzorg op de AP, aan het gemeentefonds toegevoegd voor de jaren 2024 en 2025. In deze circulaire worden de middelen voor de loon- en prijsbijstelling 2022 over de reserveringen jeugdzorg op de AP toegekend. Ook deze overboeking heeft nu betrekking op 2024 (€ 45,2 miljoen) en 2025 (€ 27,1 miljoen), omdat voor die jaren de middelen van de AP zijn vrijgegeven (zie [paragraaf 2.2.7](#) van de meicirculaire 2023). De middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Jeugd.

11. *Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)*

De algemene uitkering wordt vanaf 2023 structureel met circa € 1,8 miljoen verhoogd in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD III). De regeling is op 10 maart 2020 geïmplementeerd en heeft als doel om de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren. Naar aanleiding van EPBD III is er een verplichting geïntroduceerd voor het documenteren van de energieprestatie van een installatie, voor het installeren van zelfregulerende apparatuur per verblijfsruimte en voor laadinfrastructuur voor elektrische auto's. Ook zijn de eisen voor de energieprestatie van technische bouwsystemen en de keuring van verwarmingsinstallaties en airconditioningssystemen aangepast. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. Meer informatie over EPBD III is beschikbaar via de website van de [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland](#). De middelen worden uitgekeerd via het cluster Infrastructuur, ruimte en milieu.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in de uitkeringsfactor of het gewicht (bedrag per eenheid) van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.4.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Nummer Mutatie	Verdeelwijze
<u>algemene mutaties</u>	
1) Accres 2024	uitkeringsfactor
2) Afrekening ruimte onder plafond BCF 2023	uitkeringsfactor
3) Financieringsystematiek	uitkeringsfactor
4) Knelpunten verdeelproblematiek	uitkeringsfactor
<u>taakmutaties</u>	
<i>cluster Participatie</i>	
5) Re-integratie	via maatstaven cluster
6) Wet Visueel beperkten	via maatstaven cluster
7) Bijzondere bijstand en vroegsignalering	via maatstaven cluster
<i>cluster Individuele voorzieningen Wmo</i>	
8) Hulpmiddelen thuis laten staan	via maatstaven cluster
<i>cluster Sociale basisvoorzieningen</i>	
9) Rijksvaccinatieprogramma	via maatstaven cluster
<i>cluster Individuele voorzieningen Jeugd</i>	
10) Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg	via maatstaven cluster
<i>cluster Infrastructuur, ruimte en milieu</i>	
11) Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	via maatstaven cluster

2.4 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactoren en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor (zie uitleg verderop in deze paragraaf). De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedragen per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Er is in deze circulaire geen sprake van wijzigingen in de definities van de verdeelmaatstaven. Meer informatie over de berekeningswijze van de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering kunt u vinden in de toelichting op de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds 2023⁶.

Begin juli 2023 zijn de actuele gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) ontvangen over twee onderdelen van de maatstaf woonruimten, te weten het aantal uitwonende studenten en het aantal personen in zorginstellingen (onderdeel van het aantal personen in institutionele huishoudens). Deze zijn opgenomen in bijlage 2.4.1 en zullen voor uitkeringsjaar 2022 en 2023 worden toegepast. Het aantal uitwonende studenten blijft voor 2023 een voorlopig cijfer, het aantal personen in zorginstellingen is definitief en wijzigt niet meer.

⁶ [Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds](#), Rijksoverheid.nl.

Bedragen per eenheid

De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt. Hierdoor is een aantal bedragen per eenheid voor 2023-2028 ten opzichte van de meicirculaire 2023 gewijzigd.

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de ozb-maatstaven en de overige uitkeringsonderdelen (circa € 40 miljard) te delen door de uitkeringsbasis (circa € 29,5 miljard). De – landelijke – uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar. Zie voor meer toelichting op het begrip uitkeringsfactor bijlage 2.4.2 van deze circulaire.

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 met betrekking tot de mutaties in het gemeentefonds en de verdeling van deze mutaties;
- de ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van nieuwe aantallen. Bijlage 2.4.3 bevat informatie over de raming van de maatstaven met een groot aandeel in de uitkeringsbasis.

Ten opzichte van de meicirculaire 2023 zijn er geen wijzigingen in de uitkeringsfactoren voor 2021 en 2022. Deze blijven ongewijzigd, respectievelijk 1,689 en 1,824. De ontwikkeling van de uitkeringsfactor voor 2023 en verder is hieronder onder de verticale toelichting nader toegelicht.

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2023-2028 is opgenomen in tabel 2.4.1.

Tabel 2.4.1 Uitkeringsfactor 2023-2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Uitkeringsfactor	1,311	1,406	1,480	1,441	1,489	1,532
één punt uitkeringsfactor (in miljoenen)	29.749	29.968	29.873	29.324	29.584	29.778

De uitkeringsfactoren in tabel 2.4.1 zijn in lopende prijzen.⁷ Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen zelf de loon- prijsontwikkeling te verwerken. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsruwbriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de MEV 2024 zijn in het rekenmodel en in paragraaf 4.2 ook de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling van de uitkeringsfactoren volgt hieronder een

⁷ De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (ARU) waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen.

tabel waarin de ontwikkeling is opgenomen ten opzichte van de meicirculaire 2023 (verticale toelichting).

Verticale ontwikkeling uitkeringsfactor

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de uitkeringsfactor zien ten opzichte van de stand meicirculaire 2023.

Tabel 2.4.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2023-2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
stand meicirculaire 2023	1,304	1,395	1,471	1,433	1,460	1,490
<i>mutaties deze circulaire</i>						
algemene mutaties	0,012	0,014	0,012	0,011	0,033	0,046
uitkeringsbasis/OZB	-0,005	-0,003	-0,003	-0,003	-0,004	-0,004
overig	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
uitkeringsfactor stand deze circulaire	1,311	1,406	1,480	1,441	1,489	1,532

De uitkeringsfactoren vallen voor de jaren 2023–2028 hoger uit ten opzichte van de meicirculaire 2023. Deze stijgingen worden voornamelijk veroorzaakt door de algemene mutaties die in deze circulaire zijn verwerkt. Het betreft de nieuwe accresstanden in 2024-2028 (met name de indexaties in 2027 en 2028) en de ruimte onder het BCF-plafond in 2023. Verder zijn de uitkeringsfactoren ook gewijzigd als gevolg van aanpassingen in de ramingen van de volumina van de verdeelmaatstaven en de belastingcapaciteit (OZB-maatstaven). Hier spelen onder andere de actualisatie van het aantal bijstandsontvangers, inwoners 75+ met drempel, regionale en landelijke centrumfunctie, leerlingen voortgezet onderwijs en de omvang van de OZB-maatstaven een rol. Per saldo is in alle jaren sprake een neerwaartse invloed op de uitkeringsfactoren.

Op basis van de MEV 2024 zijn de prognoses van het aantal bijstandsontvangers in deze circulaire geactualiseerd. Hieronder staat een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand meicirculaire 2023 en de stand van deze circulaire.

Bijstandsontvangers

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Stand meicirculaire 2023	405.675	401.992	408.094	416.907	423.517	430.912
Stand septembercirculaire 2023	405.786	400.647	406.297	416.586	425.111	433.252

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Eveneens ontvangt een beperkt aantal gemeenten een suppletie-uitkering Bommenregeling vanwege de kosten die zij hebben gemaakt met betrekking tot het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.
- Vanaf 2023 geldt voor gemeenten een ingroeipad als gevolg van de invoering van

het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering. Dit ingroeipad is verwerkt in een suppletie-uitkering (zie [paragraaf 2.5-2](#) van de meicirculaire 2022).

- Vòòr 2023 hadden alle gemeenten te maken met de suppletie-uitkering IUSD (integratie-uitkering Sociaal domein). In verband met de invoering van de nieuwe verdeling van de algemene uitkering is deze suppletie-uitkering komen te vervallen. In de decembercirculaire 2020 [paragraaf 2.4.1](#) is de suppletie-uitkering doorgetrokken naar 2022 in verband met de uitgestelde invoering van de nieuwe verdeling gemeentefonds (zie septembercirculaire 2021 [paragraaf 2.4](#)). De suppletie-uitkering voor 2022 is in deze circulaire nagecalculeerd en daarmee eveneens definitief geworden. De definitieve bedragen van de suppletie-uitkering 2022 zijn opgenomen in de internetbijlage bij deze circulaire.

3 Decentralisatie- en integratie- uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn dan ook niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Paragraaf 3.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan. Paragraaf 3.3 bevat overige mededelingen over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 3.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de meicirculaire 2023 over de periode 2023 tot en met 2028. De mutaties hebben betrekking op 2023 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 3.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen.

Tabel 3.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2023-2028 (bedragen in duizenden euro's)*

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
stand meicirculaire 2023	4.796.011	4.421.367	4.344.513	4.262.571	4.190.071	4.117.359
1 Faciliteitenbesluit opvangcentra	144					
2 Knelpunten verdeelproblematiek						100
3a Vrouwenopvang ivm Wet Seksuele Misdriften		882	896	1.023	990	990
3b Vrouwenopvang ivm Specialistische functies	-1.003	-781	-781	-781	-781	-781
4 Indexatie voogdij bijzondere functies	-381	-381	-381	-381	-381	-381
5 Outreachend werken	143					
6 Regionale Energie Strategieën		8.781	8.781	8.781	8.781	8.781
7 Compensatie Wsw voor bijzondere WML-verhoging	26.584	25.076	23.420	21.793	20.197	19.235
8 Begeleiding jongeren naar werk		14.895				
9 Veilig wonen	2.415	2.415	2.415	2.415		
10 A58 Goes	1.243					
11 Versterken arbeidsmarkt regio		42	631	631	631	631
12 Regionale doelgroepen specifieke aanpak	2.392					
13 Verkeersveiligheid	95	95	95	95	95	95
14 Veilige steden	360	360	360	360		
15 LHBTI beleid Regenboogsteden	679	679	679	679		
stand deze circulaire	4.828.682	4.473.430	4.380.628	4.297.186	4.219.603	4.146.029

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Tabel 3.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2023-2028 (in duizenden euro's)*

Uitkeringsjaar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Vindplaats
- IU Participatie	1.933.969	1.870.593	1.805.402	1.741.146	1.676.953	1.613.279	september 2023, § 3.2-7
- IU Beschermd wonen	1.641.470	1.642.005	1.642.644	1.643.312	1.643.312	1.643.312	mei 2023, § 3.2-18
- IU Voogdij/18+	61.642	32.124	32.124	32.124	32.124	32.124	september 2023, § 3.2-4
- Maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	december 2022, § 3.2-21 en 23
- Vrouwenopvang	229.725	230.829	230.843	210.970	210.937	210.937	september 2023, § 3.2-3
- Inkomstenderving 2021 (covid-19)	132.526						mei 2023, § 3.2-14
- Armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2020, § 3.3.8
- Nationaal Actieplan Dakloosheid	55.000						mei 2023, § 3.2-10a
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
- Voorschoolse voorziening peuters	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	september 2022, § 3.2-4
- Jeugd	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	juni 2012, § 6.9
- Leerlingenvervoer Oekraïne	21.400						mei 2023, § 3.2-8
- Taal voor ontheemden uit oekraïne	15.000						mei 2023, § 3.2-4
- Versterking arbeidsmarktregio's	14.541	14.583	14.582	14.582	14.582	14.582	september 2023, § 3.2-11
- Beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2-1
- Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	mei 2022, § 3.2-11
- Maatschappelijke begeleiding	12.855						mei 2023, § 3.2-15
- Wet kwaliteitsborging bouw	10.068	10.076	10.076	10.000			september 2022, § 3.2-3
- Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verwa	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	0	mei 2023, § 3.2-19
- Wet goed verhuurderschap	9.188						mei 2023, § 3.2-1
- RES regio's	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	september 2023, § 3.2-6
- Bodembescherming	8.583						mei 2023, § 3.2-9
- Begeleiding jongeren naar werk	7.895	14.895					september 2023, § 3.2-8
- Veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
- Pilot EU burgers	7.000						mei 2023, § 3.2-10b
- Aanpak laaggeletterdheid	6.650	7.300					september 2019, § 3.2-7
- Uitsapprogramma prostituees	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	september 2022, § 3.2-6
- Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	december 2019, § 3.3.1
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	mei 2020, § 3.3.7
- Aanpak lerarentekort G4	4.000						mei 2023, § 3.2-6
- Knelpunten verdeelproblematiek	3.956	4.047	4.140	4.235	4.332	4.432	september 2023, § 3.2-2
- Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3.825	3.825					september 2020, § 3.2-15
- Veilig wonen	2.415	2.415	2.415	2.415			september 2023, § 3.2-9
- Regionale doelgroepen specifieke aanpak	2.392						september 2023, § 3.2-12
- Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)	1.649						mei 2023, § 3.2-2
- Experiment gesloten coffeeshopketen	1.378	1.378					mei 2022, § 3.2-20
- A58 Goes	1.243						september 2023, § 3.2-10
- Slavernijverleden	958	958					mei 2021, § 3.2-15
- LHBTI beleid Regenboogsteden	679	679	679	679			september 2023, § 3.2-15
- Veilige steden	360	360	360	360			september 2023, § 3.2-14
- Outreachend werken	353						mei 2023, § 3.2-3
- Jeugdcontributie bibliotheken	312						mei 2023, § 3.2-7
- Faciliteitenbesluit opvangcentra	144						september 2023, § 3.2-1
- Outreachend werken	143						september 2023, § 3.2-5
- Verkeersveiligheid	95	95	95	95	95	95	september 2023, § 3.2-13
Totaal	4.828.682	4.473.430	4.380.628	4.297.186	4.219.603	4.146.029	

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Toelichting

1. *Faciliteitenbesluit opvangcentra*

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat aan gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben jaarlijks door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering wordt verstrekt. De uitkering wordt gebaseerd op het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen verminderd met het op 1 januari van het uitkeringsjaar aantal in de basisregistratie personen ingeschreven bewoners van het opvangcentrum (zie [paragraaf 3.2-3](#) van de decembercirculaire 2022). Het bedrag van € 143.925 voor 2023 betreft een nabetaling aan de gemeenten Harderwijk (€ 138.630) en Eijsden-Margraten (€ 5.925 ten behoeve van het opvangcentrum in Cadier en Keer) over 2021 om hun werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden.

2. *Knelpunten verdeelproblematiek*

Dit betreft een overheveling van € 0,1 miljoen vanuit het onderdeel algemene uitkering van de gemeentefonds-begroting. Deze decentralisatie-uitkering houdt verband met btw-aspecten ten aanzien van wegen die in beheer zijn van waterschappen. Gemeenten zijn op grond van de Wet herverdeling wegenbeheer verplicht om het onderhoud aan hun wegen te bekostigen. Doorgaans kunnen gemeenten de voor het onderhoud van de wegen afgedragen btw declareren bij het BCF. Als het beheer van de wegen is uitbesteed aan de waterschappen is dat echter niet mogelijk. De hogere kosten voor de gemeenten waar het onderhoud aan de wegen wordt verricht door waterschappen, worden met deze uitkering gecompenseerd (zie ook paragraaf 2.2-4 van deze circulaire). De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2028. De middelen voor 2028 worden binnen de gemeentefonds-begroting overgeheveld en toegevoegd aan deze decentralisatie-uitkering. De middelen worden verdeeld op basis van een historisch verdeelmodel. Het budget en de verdeling worden jaarlijks naar rato geïndexeerd.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-2 van deze circulaire.

3. *Vrouwenopvang i.v.m. Wet Seksuele Misdrijven (a) en Specialistische functies (b)*

a. *Wet Seksuele Misdrijven*

In de meicirculaire 2023 ([paragraaf 3.3.6](#)) is gecommuniceerd dat de invoering van de Wet Seksuele Misdrijven (a), naar verwachting, zal leiden tot een verhoogde instroom bij de Centra voor Seksueel Geweld (CSG). De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel aangenomen. Op dit moment ligt het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer. Als het wetsvoorstel ook door de Eerste Kamer wordt aangenomen zullen gemeenten vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet gecompenseerd worden via de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. Voor 2024 en 2025 gaat het om circa € 0,89 miljoen, voor 2026 om circa € 1,02 miljoen en voor 2027 en 2028 om € 0,99 miljoen.

b. *Specialistische functies*

Op verzoek van de VNG, na consultering van de betrokken wethouders van de centrumgemeenten vrouwenopvang, wordt met ingang van 2023 een structureel bedrag van € 781.000 uitgenomen uit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. Daarnaast wordt in 2023 een incidenteel bedrag uitgenomen van € 222.000. Het betreft een voortzetting van de uitname in voorgaande jaren. Het genoemde bedrag wordt overgeboekt naar de begroting van het ministerie van VWS. Het bedrag wordt gebruikt voor het ophogen van de specifieke uitkering Specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling in 2023 en verder voor een drietal onderdelen:

- Hulp aan slachtoffers eergelateerd geweld seksuele uitbuiting
- Het Landelijk Centrum Seksueel Geweld
- Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating

4. *Indexatie voogdij bijzondere functies*

In de meicirculaire 2023 ([paragraaf 3.2-13](#)) is structureel € 5,4 miljoen overgeheveld naar de

begroting van het ministerie van VWS. Het betrof de middelen vanuit de integratie-uitkering Voogdij/18+ voor 'PC Gesloten jeugdzorg' en 'Academische component Kinder- en Jeugdpsychiatrie'. Besloten is om deze twee onderwerpen landelijke functies in het vervolg te financieren via een specifieke uitkering. Voor deze twee onderwerpen is nog een bedrag van € 381.000 aan loon- en prijsontwikkeling toegekend. Dit bedrag wordt nu ook structureel overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS.

5. *Outreaching werken*

Het ministerie van SZW draagt bij aan het preventieve deel van het 'breed offensief tegen ondermijnende criminaliteit' en het 'Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV)'. Beide richten zich op de gestapelde problematiek in dezelfde 20 focusgebieden. Naar aanleiding van een werkbezoek in 2022 is gebleken dat de gemeente Schiedam slecht(er) scoort op een aantal sociaal-economische indicatoren. Via deze decentralisatie-uitkering ontvangt de gemeente Schiedam in 2023 een bedrag van € 143.000 om een extra inspanning te kunnen doen voor de kwetsbare gebieden in de gemeente.

6. *Regionale Energie Strategieën*

Een belangrijke mijlpaal in het Klimaatakkoord op weg naar 2030 is het opstellen, beleidsmatig verankeren en uitvoeren van de Regionale Energie Strategieën (RES). Voor de ondersteuning van dit belangrijke proces zijn destijds door het Rijk middelen beschikbaar gesteld aan de RES-regio's voor drie jaar tot eind 2021 (zie [paragraaf 3.2-4](#) van septembercirculaire 2019). Voor 2022 is afgelopen jaar een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld (zie [paragraaf 3.2-12](#) van de meicirculaire 2022). Voor 2023 heeft het kabinet eerder voor de gemeenten eenmalig € 8,8 miljoen aanvullend beschikbaar gesteld (zie [paragraaf 3.2-11](#) van de meicirculaire 2023). Aangezien het RES-traject nog een doorlooptijd kent tot 2030 is er ook voor de komende jaren geld gereserveerd voor de ondersteuning van dit proces. Vanaf 2024 wordt er structureel € 8,8 miljoen beschikbaar worden gesteld. De middelen zijn op basis van een aantal criteria (aantal deelnemende overheden, landoppervlak en inwoners) verdeeld over de regio's.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-6 van deze circulaire.

7. *Compensatie Wsw voor bijzondere WML-verhoging*

Bij Voorjaarsnota⁸ heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw). Dit betreft een meerjarige reeks die toegevoegd wordt aan het Wsw-onderdeel in deze integratie-uitkering. De bedragen in de reeks lopen af met de afbouw van de Wsw tot 2048 en worden naar rato verdeeld via het verdeelmodel IU Participatie.

8. *Begeleiding jongeren naar werk*

Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid zetten gemeenten, scholen en hun partners zich in om

⁸ Zie voetnoot 1

kwetsbare jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. Hiervoor waren in het kader van het corona steun- en herstelpakket en het Nationaal Programma Onderwijs tot en met 2022 extra financiële middelen beschikbaar (zie [paragraaf 3.2-2](#) van de decembercirculaire 2020). De jongeren op wie de Aanpak Jeugdwerkloosheid zich primair richt hebben echter een structurele achterstand op de arbeidsmarkt. Het kabinet heeft derhalve besloten de tijdelijke maatregelen om te zetten in structurele wet- en regelgeving. Totdat het wetsvoorstel in werking is getreden (naar verwachting in 2025) worden de middelen, net als voorgaande jaren, gelijkelijk verdeeld over de arbeidsmarktregio's en verstrekt via een decentralisatie-uitkering (zie ook [paragraaf 3.2-5](#) van de meicirculaire 2023). In 2024 zijn de middelen (€ 14,9 miljoen) als volgt onderverdeeld:

Coördinatie van regionale aanpak jeugdwerkloosheid (€ 2.520.000)

De centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's ontvangen middelen voor het coördineren van de aanpak in de regio. Hierbij kunnen centrumgemeenten partners betrekken, zoals regiogemeenten, (contact)scholen, Regionale Meld- en Coördinatiepunten (RMC), Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), het regionale mobiliteitsteam, het regionale werkgeversservicepunt. Elke centrumgemeente van de arbeidsmarktregio's ontvangt voor dit onderdeel € 72.000.

Ondersteunen naar werk van kwetsbare aankomend mbo-gediplomeerden (€ 5.252.044)

Daarnaast ontvangen centrumgemeenten middelen voor het ondersteunen naar werk van aankomend mbo-gediplomeerden die naar verwachting een moeilijke start zullen hebben op de arbeidsmarkt. Aangezien mbo-studenten uit de beroepsopleidende leerweg niveau 2 en mbo-studenten met een niet-westerse migratieachtergrond het meest kwetsbaar zijn, is 80 procent van de verdeling van deze middelen over de centrumgemeenten gebaseerd op het relatieve aantal studenten met deze achtergrondkenmerken die in de betreffende arbeidsmarktregio wonen. Omdat ook andere studenten kwetsbaar kunnen zijn voor jeugdwerkloosheid, is de overige 20 procent van de middelen verdeeld op basis van op het totale aantal mbo-studenten dat in de arbeidsmarktregio woont.

Ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters (€ 7.122.956)

Ook ontvangen centrumgemeenten middelen voor het ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters. Het gaat om jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar van wie het Regionale Meld- en Coördinatie (RMC) heeft vastgesteld dat terugkeer naar het initieel onderwijs geen optie meer is. Elke centrumgemeente ontvangt een budget op basis van de in de afgelopen jaren gehanteerde verdeelsleutel van de RMC-functie. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal volwassen inwoners van de gemeente, het relatieve aandeel volwassenen met ten hoogste een vmbo-diploma en het aantal volwassen inwoners met een migratieachtergrond.

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.2-8 van deze circulaire.

9. *Veilig wonen*

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het

openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden. Bij de advisering zal een breder pakket van preventieve maatregelen worden gehanteerd, waaronder fysieke, elektronische en digitale maatregelen. Gemeenten dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen te bekostigen. Vanuit het programma Weerbaar Bestuur wordt hier een tegemoetkoming van € 2,4 miljoen per jaar tegenover gesteld voor de periode 2023-2026.

De verdeling van de middelen (vast bedrag per gemeente circa € 7.000 per gemeente) is opgenomen in bijlage 3.2-9.

10. *A58 Goes*

Aan de gemeente Goes wordt in 2023 éénmalig een bedrag verstrekt van € 1,2 miljoen vanwege een correctie op de btw-component en het BTW-compensatiefonds voor de eerder verstrekte decentralisatie-uitkering Aansluiting A58 (zie [paragraaf 4.2-6 van de decembercirculaire 2016](#)).

11. *Versterken arbeidsmarktregio's*

Per 1 januari 2021 heeft deze decentralisatie-uitkering als doel om de regiefunctie van de centrumgemeente voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's structureel te ondersteunen en te versterken. Deze middelen worden deels ingezet voor de landelijke ondersteuning van de arbeidsmarktregio's die is ondergebracht bij de gemeente Den Bosch en worden deels via de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's uitgekeerd (zie ook [paragraaf 3.2-9](#) van de meicirculaire 2020). De landelijke ondersteuning betreft:

- 1) de dienstverlening aan landelijke werkgevers voor de gemeentelijke doelgroepen;
- 2) het beter toegankelijk maken van matchingsgegevens;
- 3) het beter ontsluiten van regionale arbeidsmarkt- en sturingsinformatie.

De decentralisatie-uitkering is in 2023 geëvalueerd door het ministerie van SZW en de VNG met als doel of voor een vervolg de doelomschrijving en uitkeringsvorm nog volstaat. Beide partijen stellen vast dat de regierol van de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's per 1 januari 2021 is versterkt, en hebben besloten de huidige uitkeringsvorm en de huidige verdeelwijze (elke centrumgemeente ontvangt hetzelfde budget) in 2024 en verder te continueren⁹. Voor 2024 is aanvullend op de reeds beschikbare middelen € 42.000 beschikbaar gesteld (gelijkelijk verdeeld over alle centrumgemeenten). Vanaf 2025 gaat het jaarlijks aanvullend om circa € 0,63 miljoen structureel, waarvan € 0,59 miljoen voor Den Bosch in verband met de landelijke ondersteuningstaken en € 42.000 gelijkelijk verdeeld over alle centrumgemeenten. De afspraken worden eind 2024 verder geëvalueerd in het kader van de hervorming arbeidsmarktinfrastructuur.

⁹ Brief ['Toelichting decentralisatie-uitkering Versterken Arbeidsmarktregio's'](#), Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2020).

De verdeling van de middelen is opgenomen in bijlage 3.2-11.

12. *Regionale doelgroepen specifieke aanpak*

Het plan van aanpak 'Statushouders aan het werk' en de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur van het ministerie van SZW beogen om de doelgroep statushouders en andere kwetsbare doelgroepen extra te ondersteunen om kansen die de arbeidsmarkt biedt te benutten. Doelstelling van de decentralisatie-uitkering is om de doelgroep statushouders te ondersteunen door middel van de aanstelling van regionale verbinders in elke arbeidsmarktregio. Beoogde effecten zijn onder meer opschaling en nieuwe inzet van (start)banen en leerwerktrajecten/duale trajecten waarin (vak)taal, werk en opleiding gecombineerd worden, mogelijkheden van Praktijkleren in het mbo (gecombineerd met jobcarving) verbeteren en meer inzet van jobcoaching voor statushouders.

Voor de andere kwetsbare doelgroepen kan binnen de arbeidsmarktregio's ingezet worden op coördinatie en verbinding tussen partijen waar extra actie op nodig is om deze kwetsbare groepen te begeleiden naar werk.

De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's, waarbij elke centrumgemeente in 2023 éénmalig een gelijk bedrag ontvangt. Het totale bedrag bedraagt € 2,4 miljoen, waarvan € 108.471 wordt toegevoegd aan het BCF. Per centrumgemeente wordt circa € 68.300 uitgekeerd.

De verdeling is opgenomen in bijlage 3.2-12.

13. *Verkeersveiligheid*

De Wet tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 is in 2023 in werking getreden. De wet bepaalt dat lidstaten procedures moeten uitvoeren op autosnelwegen en autowegen ter verbetering van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur. Een aantal gemeenten hebben wegen in beheer die onder deze scope vallen. Met deze decentralisatie-uitkering worden deze gemeenten in staat gesteld tot het uitvoeren van deze verkeersveiligheidsprocedures ter bevordering van de verkeersveiligheid op auto(snel)wegen. Zij ontvangen hiervoor vanaf 2023 structureel circa € 95.000. De verdeling van de decentralisatie-uitkering vindt plaats op basis van het areaal in aantal kilometers autosnelweg en autoweg in beheer bij een gemeente.

De verdeling van de middelen is opgenomen in bijlage 3.2-13.

14. *Veilige steden*

De negen gemeenten die participeren in het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) ontvangen voor de periode 2023-2026 een bijdrage van circa € 0,36 miljoen. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte te vergroten. De middelen worden volgens bestaande afspraken met de deelnemende gemeenten verdeeld. De G4 ontvangt jaarlijks € 50.000 en de overige gemeenten € 30.000.

Een overzicht met de totaalbedragen per gemeente voor 2023 tot en met 2026 is opgenomen in bijlage 3.2-14.

15. *LHBTI beleid Regenboogsteden*

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en intersekse personen (LHBTI) verder te bevorderen (zie ook [paragraaf 3.2-5](#) van de decembercirculaire 2022). In totaal ontvangen 32 gemeenten een bijdrage van € 0,68 miljoen voor de samenhangende aanpak van de Regenboogsteden voor lokaal LHBTI-beleid voor de periode 2023 tot en met 2026.

Als onderdeel van het Programma Regenboogsteden is er naar aanleiding van de motie Bergkamp een speciaal traject binnen Regenboogsteden dat zich richt op veiligheid in wijken voor LHBTI personen. De middelen worden volgens bestaande afspraken met de deelnemende gemeenten verdeeld. De G4 ontvangt jaarlijks € 50.000 en de overige gemeenten € 20.000.

Een overzicht met de totaalbedragen per gemeente voor 2023 tot en met 2026 is opgenomen in bijlage 3.2-15.

3.3 **Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen**

Deze paragraaf licht de wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen toe die niet gepaard gaan met een wijziging in het macrobudget van de betreffende uitkering. Daarnaast bevat de paragraaf overige mededelingen die betrekking hebben op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.3.1 *Beschermd wonen*

De gemeente Bergen op Zoom ontvangt in 2024 net als in de periode 2018 tot en met 2023 een maximale aanvullende bijdrage van € 4,24 miljoen (zie voor meer informatie [paragraaf 3.3.2](#) van de decembercirculaire 2018 en [paragraaf 3.3.4](#) van de septembercirculaire 2022). In paragraaf 3.3.4 van de septembercirculaire 2022 is aan de gemeente Bergen op Zoom eerder een maximale aanvullende bijdrage van € 4,24 miljoen toegekend voor 2023. Op basis van de jaarrekeningcijfers over 2022 is deze bijdrage voor 2023 definitief vastgesteld op € 0,86 miljoen. De gewijzigde verdeling over de gemeenten voor de integratie-uitkering Beschermd wonen is gepubliceerd in de gemeentefondsrubriek op internet.

4 Overige mededelingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 4.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die zowel betrekking hebben op de algemene uitkering als op de integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 4.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2023-2028. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2 en 3 bij elkaar gebracht.

Tabel 4.2.1 Gemeentefondstotalen 2023-2028 (in duizenden euro's)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene uitkering	35.542.100	38.393.830	40.348.642	38.363.467	40.130.076	41.672.812
DU/IU	4.828.682	4.473.430	4.380.628	4.297.186	4.219.603	4.146.029
Totaal	40.370.782	42.867.260	44.729.270	42.660.653	44.349.679	45.818.841

Bevoorschotting

De bedragen 2023 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf 3 oktober 2023. Op 3 oktober zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er voor 2023 te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over het uitkeringsjaar 2022 worden ook in oktober uitgevoerd.

De voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2024 zullen in beginsel gebaseerd worden op de uitkeringsfactor en de bedragen per eenheid die in deze circulaire zijn vermeld. Daarnaast worden de meeste basisgegevens overgenomen van het jaar 2023. Gemeenten worden over de voorschotbetalingen geïnformeerd via de maandelijkse specificatieoverzichten.

Voor de volledigheid: aan de berekening van de voorschotten kunnen geen rechten worden ontleend voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van de totale ARU waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering in de meerjarenraming uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen. De decentralisatie-uitkeringen kennen geen correctie voor loon- en prijsontwikkelingen en betreffen nominale bedragen. De decentralisatie-uitkeringen tellen wel mee in de grondslag voor de berekening van het accres. De integratie-uitkeringen worden wel ieder jaar opnieuw geïndexeerd volgens de voor dat jaar van toepassing zijnde loon- en prijsontwikkeling (constante prijzen).

Het is van belang dat gemeenten in hun ramingen rekening houden met de loon- en prijsontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te

faciliteren bij het omgaan met loon- en prijsontwikkelingen is tabel 4.2.2 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het [CPB](#).

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* MEV 2024 en CEP 2023**

mutaties per jaar in %	2023	2024	2025	2026	2027	2028***
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	6,2	3,3	2,8	2,7	2,5	2,5
Prijs nationale bestedingen (pnb)	6,1	3,4	2,5	2,4	2,3	2,3
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	3,0	3,4	2,5	2,4	2,3	2,3
Loonvoet sector overheid	4,0	6,7	5,8	4,8	4,2	4,2
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	3,5	6,3	5,4	4,5	3,9	3,9
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	4,8	3,0	1,9	1,9	1,9	1,9
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	5,9	3,5	1,6	1,6	1,6	1,6

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: <https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel>

** 2024 is op basis van de MEV 2024, 2023 en 2025 - 2027 is op basis van de CEP 2023

*** cijfers 2027 zijn doorgetrokken naar 2028

4.3 Energietoelage

De resterende middelen voor de energietoelage 2023 (€ 900 miljoen) kunnen nog niet worden uitgekeerd doordat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer.

4.4 Actualisatie decentralisatie-uitkeringen Vrouwenopvang en Maatschappelijke Opvang

De verdeelmodellen decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO) en decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) maken gebruik van maatstaven uit het oude verdeelmodel voor de algemene uitkering van het gemeentefonds. Met de herijking van het verdeelmodel voor de algemene uitkering is een aantal maatstaven gewijzigd. In deze circulaire worden de maatstaven in de verdeelmodellen van DUVO en DUMO in lijn gebracht met de maatstaven zoals deze nu in het herijkte verdeelmodel voor de algemene uitkering worden gebruikt. Concreet gaat het om de maatstaf 'klantenpotentieel regionaal' die wordt vervangen door 'regionale centrumfunctie' en de maatstaf 'minderheden' die wordt vervangen door 'inwoners met een migratieachtergrond'.

De actualisatie heeft een technisch en beleidsarm karakter. Als uitgangspunt bij de actualisatie van de modellen is dan ook uitgegaan van het constant houden van de onderlinge verhoudingen tussen de maatstaven.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.4 De geactualiseerde rekenmodellen voor de DUVO en DUMO worden als internetbijlage bij deze circulaire gepubliceerd.

4.5 Intensivering beschut werk

In de kamerbrief van 6 juli jl. heeft de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen (APP) aangekondigd voornemens te zijn per extra middelen beschikbaar te stellen voor de financiering van beschut werk.¹⁰ Aanleiding hiervoor is een recent onderzoek¹¹ waaruit blijkt dat

¹⁰ [Kamerstukken II, 2022-2023, 34 352, nr. 300](#)

¹¹ De kosten en uitvoering van beschut werkplekken in Nederland, [Rijksoverheid.nl](#)

gemeenten per beschutte werkplek geld moeten bijleggen wegens de lage netto toegevoegde waarde van medewerkers. De extra middelen zijn onderdeel van een breder pakket aan maatregelen en bestuurlijke afspraken om beschut werk te stimuleren.

Het gaat in 2024 om een intensivering van € 23,1 miljoen (het is de bedoeling dat het bedrag per plek structureel wordt verhoogd met € 2.157 (prijzen 2023)). Deze intensivering stijgt vervolgens mee met het aantal plekken tot € 64,7 miljoen in de structurele situatie. Het is de verwachting dat de bedragen zullen worden verwerkt bij de eerste suppletoire begroting voor het gemeentefonds van 2024 en in de meicirculaire 2024.

4.6 Wegbeheer

Het groeipercentage voor de bijdragen van gemeenten aan het beheer van gemeentelijke wegen door waterschappen bedraagt voor de jaren 2023 en 2024 respectievelijk 4,65% en 4,73%.

Sinds 1993 dient een aantal gemeenten op grond van de artikelen 22 en 24 van de Wet herverdeling wegenbeheer (WHW) een uitkering te verstrekken aan een waterschap voor het beheer van wegen. De hoogte van de uitkering is vastgelegd in het [Besluit bijdrage vergoeding wegzorg](#). Jaarlijks wordt zij bijgesteld op basis van gegevens van het CPB.

Voor het jaar 2023 wordt het groeipercentage definitief vastgesteld op 3,3% (niet afgerond: 3,32 %). Dit is het saldo van de raming voor 2023 (naar huidig inzicht 4,65%) en de nacalculatie over 2022 (-1,33%). Voor het jaar 2024 wordt het groeipercentage voorlopig vastgesteld op 4,73 %. Dit komt overeen met de huidige raming van de prijsstijging van de overheidsconsumptie in het jaar 2023.

4.7 Aanpak laaggeletterdheid

In bijlage 4.7 is de verdeling voor de decentralisatie-uitkering aanpak laaggeletterdheid opgenomen voor 2024.

4.8 Stand van zaken onderzoeksagenda verdeelmodel algemene uitkering

De verdeling van de middelen uit het gemeentefonds dient rekening te houden met de objectieve kenmerken van gemeenten. Om te bekijken of dat goed gebeurt, wordt in het Periodiek Onderhoudsrapport (POR) geanalyseerd of de uitkomsten van het verdeelmodel van het gemeentefonds aansluiten bij het actuele uitgavenpatroon van gemeenten. Het POR is opgenomen als bijlage in de Ontwerpbegroting 2024 van het gemeentefonds. Bij de invoering van het nieuwe verdeelmodel deelden de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en VNG in hun adviezen de visie dat het nieuwe model een verbetering is ten opzichte van het oude model, maar benadrukten dat verder onderzoek nodig is. De ROB heeft daartoe een onderzoeksagenda voorgesteld, die door de fondsbeheerders is onderschreven. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. De onderzoeksagenda bevat onderzoeken naar de maatstaf centrumfunctie (stapeling problematiek sociaal domein), naar de Overige Eigen Middelen (OEM) en naar de maatstaf eenpersoonshuishoudens.

- De eerste twee onderzoeken (centrumfunctie/stapeling problematiek sociaal domein en de

Overige Eigen Middelen) zijn inmiddels opgestart en de uitkomsten worden in 2024 verwacht. Bij het onderzoek naar de stapeling van de problematiek in het sociaal domein zal expliciet aandacht zijn voor het feit dat deze stapeling ook in niet-stedelijke gebieden voorkomt. In het onderzoek naar de overige eigen middelen wordt onderzocht of een meer gedifferentieerde benadering van de overige eigen middelen meer recht doet aan de diverse aard van de eigen inkomsten.

- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) heeft op 27 juni 2023 in de antwoorden op de schriftelijke Kamervragen bij de eerste supplettoire begroting gemeentefonds 2023 aangegeven dat het onderzoek naar de maatstaf eenpersoonshuishoudens door de fondsbeheerders zelf wordt onderzocht en dat de resultaten daarvan in het POR opgenomen worden. De analyse naar de maatstaf eenpersoonshuishoudens is opgenomen in paragraaf 4.1 van het POR (opgenomen in [bijlage 5](#) van de Ontwerpbegroting van het gemeentefonds 2024).

Tot slot loopt er nog een onderzoek naar de grootstedelijkheid. Tijdens het traject is gezamenlijk met de G4 en de 100.000+ gemeenten besloten om het onderzoek niet te baseren op de gegevens van één jaar maar uit te breiden met gegevens van andere jaren om een zo'n goed mogelijk en betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen.

4.9 Integraal overzicht financiën gemeenten

In oktober zal de minister van BZK het jaarlijkse Integraal Overzicht Financiën Gemeenten naar beide Kamers sturen. Het overzicht zal ingaan op de financiële positie, inkomsten, uitgaven en de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de verantwoording van gemeenten over 2022.

4.10 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl

De gegevens in de online database met informatie over de financiën van decentrale overheden (www.findo.nl) worden op regelmatige basis geactualiseerd.

De Iv3-data, zoals die door gemeenten en provincies zijn aangeleverd bij het CBS, en informatie over de financiële kengetallen zijn bijgewerkt tot en met de begroting van 2023 en de jaarrekening van 2022. De originele begrotingen en jaarstukken van gemeenten en provincies tot en met 2021 (jaarrekeningen) en 2023 (begrotingen) zijn aan de website toegevoegd. In het najaar worden de originele jaarrekeningen over 2022 toegevoegd. Door deze informatie en openbare documenten op één plaats beschikbaar te stellen, wil het ministerie van BZK bijdragen aan de transparantie en openbaarheid van de financiën van decentrale overheden.

Het Iv3-informatievoorschrift 2023 voor gemeenten is [hier](#) te downloaden.

4.11 Jaarlijkse weging decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In artikel 13, lid 5, van de Financiële-verhoudingswet wordt bepaald dat jaarlijks, in overleg met de ministers die het aangaat, wordt bezien of een decentralisatie- en/of integratie-uitkering kan worden overgeheveld naar de algemene uitkering.

Het gemeentefonds kent nog enkele integratie-uitkeringen.

Binnen de IU Voogdij 18+ resteert nog de reservering voor de compensatieregeling. In overleg met het ministerie van VWS zal gekeken worden hoe hiermee in de toekomst wordt omgegaan.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel beschermd wonen (BW), eerder voorzien voor 1 januari 2023, is uitgesteld (zie [paragraaf 4.4](#) van de meicirculaire 2023).

Van de IU participatie blijven de onderdelen WSW en Nieuw begeleiding beschut werk vooralsnog bestaan. In overleg met het ministerie van SZW zal gekeken worden hoe hiermee in de toekomst wordt omgegaan.

Voor de decentralisatie-uitkeringen is in tabel 3.2.2 te zien dat de meeste niet structureel zijn. Omzetting naar integratie-uitkering of algemene uitkering is voor die uitkeringen dan ook niet aan de orde.

Voor de overige (structurele) decentralisatie-uitkeringen geldt dat deze niet aan alle gemeenten worden uitgekeerd en/of nu nog niet kunnen worden verdeeld via de maatstaven van de algemene uitkering. Van de nog niet eerder in een begroting opgenomen decentralisatie-uitkeringen wordt bij ontwerpbegroting 2025 bezien of ze kunnen worden omgezet naar een integratie-uitkering of algemene uitkering.

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2023

Verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2023	wijzigingen	b.p.e. 2023
	stand mei 2023	volgens deze circulaire	stand september 2023
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.168,82	-	5.168,82
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep éénpersoonshuishoudens	1.045,55	-	1.045,55
extra groei jongeren	166,53	0,01	166,54
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	766,20	-	766,20
grote woonkernen	628,55	-	628,55
huishoudens met een laag inkomen met drempel	75.166,66	-	75.166,66
inwoners	3.792,90	0,02	3.792,92
inwoners 75+ met drempel	375,94	-	375,94
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	1.329,35	0,06	1.329,41
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	47,34	-	47,34
jongeren	209,89	-	209,89
kernen	566,90	-	566,90
laag opleidingsniveau met drempel	114.582,95	1,02	114.583,97
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	264,37	0,01	264,38
leerlingen voortgezet onderwijs	528,66	-	528,66
loonkostensubsidie	384,90	-	384,90
migratieachtergrond	5.168,82	-	5.168,82
landelijke centrumfunctie	386,50	-	386,50
lokale centrumfunctie	45,41	-	45,41
regionale centrumfunctie	10,86	-	10,86
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	155,44	-	155,44
oeverlengte*bodemfactor gemeente	13,42	-	13,42
omgevingsadressendichtheid	31,40	-	31,40
onderwijsachterstand	86,41	-	86,41
oppervlak bebouwing buitengebied *	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	7.900,96	24,14	7.925,10
oppervlak bebouwing woonkern	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	6.810,69	7,82	6.818,51
oppervlak binnenwater	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak buitenwater	126,10	-	126,10
oppervlak historische kern < 40 ha	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land	25,72	-	25,72
ozb niet-woningen eigenaren	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen gebruikers	-0,280%	-	-0,280%
ozb woningen eigenaren	-0,213%	-	-0,213%
	-0,086%	-	-0,086%
vast bedrag	980.357,93	-	980.357,93
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.508.703,68	-	1.508.703,68
vast bedrag Rotterdam *	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,81	-	11,81
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,304	0,007	1,311

Mutaties 2023 ten opzichte van stand mei 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	Wmo	Infrastructuur, ruimte en milieu
éénpersoonshuishoudens	0,01	0,01	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	0,02	0,02	-
inwoners 75+ met drempel	0,06	0,06	-
kernen	1,02	1,02	-
laag opleidingsniveau met drempel	0,01	0,01	-
oppervlak bebouwing buitengebied	24,14	-	24,14
oppervlak bebouwing woonkern	7,82	-	7,82

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2023 per cluster

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2023

	Totaal	Sociale basisvoorzieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.168,82	-	5.168,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.045,55	-	1.045,55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	166,54	-	-	166,54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel inwoners	3.792,92	-	355,17	524,59	2.607,35	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners 75+ met drempel	375,94	130,86	-	-	-	205,28	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	1.329,41	-	-	1.329,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	566,90	-	-	-	306,55	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	114.583,97	5.579,71	-	23.670,91	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	264,38	-	-	264,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.168,82	-	5.168,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	386,50	151,91	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,44	29,08	-	49,99	45,77	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	86,41	17,54	-	-	-26,30	3,66	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2023

	Totaal	Sociale basisvoor- zeningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteunin- g	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, Infrastructuur, cultuur en ruimte en recreatie milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2796%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2796%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2127%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2127%
ozb woningen eigenaren	-0,0857%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0857%
vast bedrag	980.357,93	-	-	-	-	529.200,02	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.508.703,68	-	-	-	-	1.508.703,68	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten *	11,81	-	-	-	-	82,83	56,12	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2024

Verdeeltabel 2024 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2023 stand september 2023	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2024 stand september 2023
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.168,82	-40,82	5.128,00
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.045,55	-8,25	1.037,30
éénpersoonshuishoudens	166,54	-0,50	166,04
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.792,92	-13,92	3.779,00
inwoners	375,94	0,04	375,98
inwoners 75+ met drempel	1.329,41	-3,98	1.325,43
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	566,90	-1,13	565,77
kernen	114.583,97	-71,68	114.512,29
laag opleidingsniveau met drempel	264,38	-0,79	263,59
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.168,82	-40,82	5.128,00
migratieachtergrond	386,50	-0,26	386,24
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,44	-0,32	155,12
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,41	0,11	86,52
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied *	7.925,10	-	7.925,10
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	6.818,51	-	6.818,51
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2796%	-0,0137%	-0,2933%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2127%	-0,0104%	-0,2231%
ozb woningen eigenaren	-0,0857%	-0,0033%	-0,0890%
vast bedrag	980.357,93	-	980.357,93
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.508.703,68	-181.798,24	1.326.905,44
vast bedrag Rotterdam *	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,81	-	11,81
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,311	0,095	1,406

Mutaties 2024 ten opzichte van uitkeringsjaar 2023 stand meicirculaire 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	Totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	OZB
bijstandsonvangers	-40,82	-	-40,82	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	-8,25	-	-8,25	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	-0,50	-	-	-0,50	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	-13,92	-	-2,82	-1,56	-9,55	-	-
inwoners	0,04	-0,55	-	-	-	0,59	-
inwoners 75+ met drempel	-3,98	-	-	-3,98	-	-	-
jongeren	-1,13	-	-	-	-1,13	-	-
kernen	-71,68	-0,84	-	-70,84	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	-0,79	-	-	-0,79	-	-	-
loonkostensubsidie	-40,82	-	-40,82	-	-	-	-
migratieachtergrond	-0,26	-0,26	-	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	-0,32	-	-	-0,15	-0,17	-	-
omgevingsadressendichtheid	0,11	0,01	-	-	0,10	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,014%	-	-	-	-	-	-0,014%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,010%	-	-	-	-	-	-0,010%
ozb woningen eigenaren	-0,003%	-	-	-	-	-	-0,003%
verkiezingen Den Haag	-181.798,24	-	-	-	-	-181.798,24	-

Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2024 per cluster

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2024

	Totaal	Sociale basisvoorzieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.128,00	-	5.128,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.037,30	-	1.037,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	166,04	-	-	166,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel inwoners	3.779,00	-	352,35	523,03	2.597,80	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners 75+ met drempel	375,98	130,31	-	-	-	205,87	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	1.325,43	-	-	1.325,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners jongeren	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	565,77	-	-	-	305,42	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	114.512,29	5.578,87	-	23.600,07	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	263,59	-	-	263,59	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.128,00	-	5.128,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	386,24	151,65	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,12	29,08	-	49,84	45,60	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente *	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
dichtheidsfactor	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	86,52	17,55	-	-	-26,20	3,66	18,26	-	-	73,25	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
onderwijsachterstand	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied													

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2024

	Totaal	Sociale basisvoor- zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, Infrastructuur, cultuur en ruimte en recreatie milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor												
woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,293%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,293%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,223%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,223%
ozb woningen eigenaren	-0,089%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,089%
vast bedrag	980.357,93	-	-	-	-	529.200,02	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.326.905,44	-	-	-	-	1.326.905,44	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten *	11,81	-	-	-	-	82,83	56,12	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2023-2028

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2023-2028 (in duizenden euro's)

clusterindeling van het nieuwe verdeelmodel	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	34.126.138	35.542.100	38.393.830	40.348.642	38.363.467	40.130.076	
algemene mutaties							
- accres	2.412.629	2.410.752	2.115.747	-2.301.476	1.081.885		mei 2022, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2022 en verder	-701	-111.257	-30.695	916.022	-3.366		mei 2023, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2023 en verder	533.963	861.587	392.416	115.600	687.275	1.646.519	mei 2023, § 2.2-1
- opschalingskorting (coalitieakkoord)				-675.000			mei 2022, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds	-440.407						september 2022, § 2.2-2
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2022)	-2.929	2.929					mei 2023, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds 2023	359.367	-359.367					september 2023, § 2.2-2
- Eenmalige rijksbijdrage				924.000	-924.000		september 2022, § 2.2-4
- Financieringssysteematiek					924.000		september 2023, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-89	-91	-93	-95	-97	-100	september 2023, § 2.2-4
- bevolkingsdaling	11.245						september 2022, § 2.2-3
- kenniscentrum explosieven WOII			908				mei 2021, § 2.2-5
- volkshuisvestingsfonds	-150.000			150.000			mei 2022, § 2.2-4
- woningbouwimpuls	-100.000			100.000			mei 2022, § 2.2-5
cluster Participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU	56.175	1.152	1.047	1.518	11.084		mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU	53.384	2.987	4.857	4.172	14.936		mei 2022, § 2.2-13
- loon- en prijsbijstelling	6.464	2	361	-7.316			mei 2023, § 2.2-4
- IPS-trajecten	-10.750	10.750					september 2022, § 2.2-10
- energietoelag	-1.904.000						december 2022, § 2.2-1
- aanvullende pakket re-integratie	-14.740						september 2021, § 2.2-9
- gemeentelijk schuldenbeleid	-30.000						september 2021, § 2.2-10
- bijzondere bijstand	-50.000						december 2022, § 2.2-2
- Breed Offensief	-9.138						december 2022, § 2.2-3
- Uitvoeringskosten bijzondere bijstand zelfstandigen	-4.613						december 2022, § 2.2-4
- impuls re-integratie	-43.438						september 2021, § 2.2-9
- Flankerend armoedebeleid	50.000		-50.000				september 2023, § 2.2-7
- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	40.000	-40.000					mei 2023, § 2.2-6
- Re-integratie						-20.000	september 2023, § 2.2-5
- Wet Visueel beperkten		-900	-40	-40	-30	-40	september 2023, § 2.2-6
cluster Individuele voorzieningen Wmo							
- wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen	-3.343						mei 2019, § 2.2-7
- abonnementstarief Wmo	-3.000						maart 2018, § 2.2-7
- loon- en prijsbijstelling	-185	-261					september 2019, § 2.2-8
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-21						september 2022, § 2.2-11
- geen aanspraak op begeleiding		-9.000	-9.000	-9.000			mei 2021, § 2.2-11
- overgangsrecht levenslang		1.157	1.157	1.157	1.158	1.157	mei 2023, § 2.2-14
- mobiliteits hulpmiddelen	-1.500	-1.000					december 2020, § 2.2-4
- continuïteit van zorg: meerkosten wmo	-10.900						december 2022, § 2.2-7
- nomenclatie mobiliteits hulpmiddelen Wlz	1.500	1.000					september 2021, § 2.2-7
- eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)			-95.000				mei 2022, § 2.2-14
- Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)			95.000				mei 2023, § 2.2-13a
- Herinvoering eigen bijdrage Wmo				-225.000			mei 2023, § 2.2-13b
- Integraal Zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)			110.000				mei 2023, § 2.2-12
- Hulpmiddelen thuis laten staan	200	300	200	100	-	200	september 2023, § 2.2-8
cluster Sociale basisvoorzieningen							
- toezicht voorschoolse educatie	1.909	-1.020					mei 2023, § 2.2-15
- landelijke vreemdelingenvoorzieningen	4.400						september 2022, § 2.2-6
- Asiel (inburgering)	20.000	-10.000	-30.000				september 2022, § 2.2-7
- versterking ondersteuning wijkteams				5.000		-50.000	mei 2023, § 2.2-16
- impuls integraal werken	-3.000	-3.000					december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU	76.571	-2.134	-2.370	-1.077	-423		mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)	-10.000	-5.000		-833	-834		mei 2022, § 2.2-19
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent	42	42					september 2018, § 2.2-7
- prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg	2.252						mei 2021, § 2.2-14
- Rijksvaccinatieprogramma		4.427		-265			september 2023, § 2.2-9
cluster Individuele voorzieningen Jeugd							
- jeugdzorg	137.200	-82.000	-504.000	-859.000			mei 2023, § 2.2-7
- loon- en prijsbijstelling jeugdzorg		126.806	-50.941	-75.865			september 2023, § 2.2-10
- loon- en prijsbijstelling Voogdij 18+	50.638						mei 2023, § 2.2-9
- Voogdij 18+: overheveling vanuit IU	736.676						mei 2022, § 2.2-17
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-10.000	10.000					mei 2023, § 2.2-11
- ketensystemen jeugd		338					mei 2018, § 2.2-10
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-37						september 2022, § 2.2-11
- jeugdhulp	-291.100						mei 2022, § 2.2-9
- verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	1.900						mei 2019, § 2.2-16
- compensatieregeling Voogdij/18+	-59.518	29.518					mei 2023, § 2.2-10
- continuïteit van zorg: meerkosten jeugd	-8.200						december 2022, § 2.2-7
cluster Sport, cultuur en recreatie							
-							
cluster Infrastructuur, ruimte en milieu							
- Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	-						september 2023, § 2.2-11
- handhaving energielabel C kantoren	504			-2.351			mei 2023, § 2.2-21
- Wet Goed Verhuurderschap	12.404						december 2022, § 2.2-12
cluster Bestuur en ondersteuning							
- GDI voorzieningen 2022	-7.993	7.993					mei 2023, § 2.2-20
- Bijdrage centrale financiering GDI	-7.583						september 2022, § 2.2-9
- handelsregister	806						mei 2018, § 2.2-15
- Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	3.300						mei 2023, § 2.2-17
- permanente registratie en briefstembureau kiezers buitenland	-						mei 2023, § 2.2-18
- extra bijdragen BRP	1.540						september 2022, § 2.2-8
- robuust rechtsbeschermingssysteem	2.000					-25.000	mei 2023, § 2.2-13
- Wet Open Overheid (structureel)	5.258		5.258	5.258			mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)	5.258						mei 2021, § 2.2-18
- raadsledenvergoeding kleine gemeenten	9.776						mei 2022, § 2.2-6
- Toegankelijkheid verkiezingen	-2.700						december 2022, § 2.2-8
- Aanpassing software burgerlijke stand	-95						december 2022, § 2.2-9
- Opstartkosten Kiescollege	-450						december 2022, § 2.2-10
- Kiescollege verkiezingskosten	-948						december 2022, § 2.2-11
- Kiescollege niet ingezetenen	237	-237					mei 2023, § 2.2-19
- systeemeren monitoring	5.000						mei 2023, § 2.2-16
Algemene uitkering	35.542.100	38.393.830	40.348.642	38.363.467	40.130.076	41.672.812	

Bijlage 2.4.1 Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Aa en Hunze	536	21	164	122	202	213
Aalsmeer	373	11	157	165	39	41
Aalten	452	17	123	111	132	105
Achtkarspelen	250	9	165	149	41	37
Alblasserdam	158	8	95	93	24	23
Albrandswaard	678	26	134	131	361	348
Alkmaar	1.140	10	1.180	1.051	295	263
Almelo	1.059	14	605	563	249	181
Almere	1.904	9	2.455	2.310	614	578
Alphen aan den Rijn	1.481	13	877	800	219	200
Alphen-Chaam	104	10	32	31	8	8
Altena	747	13	207	211	52	53
Ameland	38	10	24	23	6	6
Amersfoort	2.112	13	2.355	2.216	589	554
Amstelveen	784	8	3.599	3.400	900	850
Amsterdam	10.402	11	50.133	46.856	12.533	11.714
Apeldoorn	3.768	23	1.589	1.406	1.753	1.816
Arnhem	2.978	18	6.403	5.998	2.330	2.194
Assen	1.638	24	872	793	922	879
Asten	257	15	70	69	18	36
Baarle-Nassau	153	22	23	23	68	62
Baarn	1.163	47	175	151	820	856
Barendrecht	422	9	315	298	79	75
Barneveld	891	14	377	304	115	117
Beek	157	10	95	92	24	23
Beekdaelen	408	11	190	195	48	49
Beesel	97	7	47	39	12	10
Berg en Dal	863	24	331	309	489	452
Bergeijk	156	8	88	68	22	17
Bergen L	136	10	52	46	13	12
Bergen NH	763	25	112	112	409	376
Bergen op Zoom	1.430	21	413	422	596	587
Berkelland	698	16	222	204	112	142
Bernheze	503	16	150	140	87	93
Best	85	3	183	149	46	37
Beuningen	189	7	165	143	41	36
Beverwijk	549	13	314	306	79	77
Bladel	254	12	89	84	22	21
Blaricum	108	9	44	41	11	10
Bloemendaal	697	29	115	109	270	394
Bodegraven-Reeuwijk	276	8	200	204	50	51
Boekel	286	26	44	39	168	142
Borger-Odoorn	248	10	151	133	38	33
Borne	287	12	159	159	40	40
Borsele	251	11	88	94	22	24

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Boxtel	699	21	258	241	220	294
Breda	2.513	13	7.076	6.691	1.769	1.673
Brielle			94		86	
Bronckhorst	544	15	138	114	35	73
Brummen	395	19	110	93	132	127
Brunssum	422	15	163	129	99	73
Bunnik	126	8	180	181	45	45
Bunschoten	324	14	129	111	37	42
Buren	161	6	91	90	23	23
Capelle aan den IJssel	651	10	864	846	216	212
Castricum	461	13	244	203	74	51
Coevorden	467	13	152	157	38	39
Cranendonck	265	13	80	67	20	17
Culemborg	244	8	253	223	63	56
Dalfsen	234	8	147	127	37	32
Dantumadiel	374	19	121	135	140	143
De Bilt	695	16	545	494	242	214
De Fryske Marren	679	13	313	278	78	70
De Ronde Venen	286	6	249	219	62	55
De Wolden	449	18	129	112	118	138
Delft	1.184	11	15.842	15.630	3.961	3.908
Den Helder	1.413	25	345	328	619	716
Deurne	677	21	155	149	231	260
Deventer	1.425	14	1.968	1.823	492	465
Diemen	259	8	2.456	2.076	614	519
Dijk en Waard	1.051	12	511	539	128	135
Dinkelland	446	17	105	98	79	102
Doesburg	92	8	78	61	20	15
Doetinchem	1.354	23	456	392	608	636
Dongen	416	15	136	128	123	73
Dordrecht	1.945	16	1.187	1.132	532	555
Drechterland	197	10	88	76	22	19
Drimmelen	505	18	95	105	160	145
Dronten	304	7	626	573	157	143
Druuten	475	24	98	77	252	225
Duiven	192	8	160	147	40	37
Echt-Susteren	647	20	147	129	281	238
Edam-Volendam	299	8	153	147	38	37
Ede	1.899	16	1.985	1.898	665	693
Eemnes	80	8	45	47	11	12
Eemsdelta	712	16	260	253	155	149
Eersel	430	21	81	78	184	174
Eijsden-Margraten	346	13	163	156	41	39
Eindhoven	3.010	12	13.725	12.818	3.431	3.205
Elburg	414	17	154	136	105	117

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Emmen	1.520	14	818	826	307	228
Enkhuizen	261	14	115	112	44	29
Enschede	2.879	18	11.121	10.595	3.298	3.306
Epe	498	15	140	123	93	70
Ermelo	1.310	48	164	168	990	973
Etten-Leur	465	10	231	244	58	61
Geertruidenberg	341	15	131	105	88	62
Geldrop-Mierlo	312	8	292	289	73	72
Gemert-Bakel	235	7	133	109	33	27
Gennep	733	41	66	74	501	507
Gilze en Rijen	278	10	156	131	39	33
Goeree-Overflakkee	1.048	20	232	213	412	390
Goes	913	23	270	256	375	434
Goirle	324	13	135	128	72	32
Gooise Meren	657	11	479	437	120	109
Gorinchem	564	15	321	307	80	111
Gouda	1.173	16	1.040	1.002	375	386
Groningen	2.547	11	36.776	34.064	9.194	8.516
Gulpen-Wittem	269	19	65	68	96	90
Haaksbergen	388	16	130	138	82	85
Haarlem	2.230	13	3.082	2.784	771	696
Haarlemmermeer	1.425	9	1.252	1.205	313	301
Halderberge	472	15	136	126	101	76
Hardenberg	930	15	375	363	144	160
Harderwijk	602	12	373	316	93	79
Hardinxveld-Giessendam	218	12	98	106	25	27
Harlingen	277	17	130	112	69	82
Hatterm	166	13	88	75	22	19
Heemskerk	639	16	219	221	134	151
Heemstede	595	21	157	145	264	248
Heerde	292	15	97	90	24	50
Heerenveen	777	15	516	470	157	183
Heerlen	1.314	15	970	894	377	337
Heeze-Leende	355	21	79	63	154	142
Heiloo	267	11	130	118	33	30
Hellendoorn	806	22	200	178	197	351
Hellevoetsluis			201		50	
Helmond	637	7	627	583	157	146
Hendrik-Ido-Ambacht	296	9	177	156	44	39
Hengelo	877	11	1.415	1.360	354	340
Het Hogeland	734	15	372	309	193	145
Heumen	237	14	156	150	39	43
Heusden	442	10	229	188	57	47
Hillegom	310	14	120	116	40	30
Hilvarenbeek	176	11	72	53	18	13

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Hilversum	1.161	12	1.213	1.175	303	294
Hoeksche Waard	1.016	11	368	335	92	84
Hof van Twente	482	14	195	176	63	44
Hollands Kroon	530	11	202	184	51	46
Hoogeveen	1.102	20	332	347	383	411
Hoorn	797	11	537	496	134	124
Horst aan de Maas	594	14	177	154	46	39
Houten	425	8	393	395	98	99
Huizen	677	16	208	201	162	159
Hulst	599	22	73	70	198	237
IJsselstein	301	9	245	219	61	55
Kaag en Braassem	193	7	169	153	42	38
Kampen	858	15	526	498	246	217
Kapelle	116	9	46	53	12	13
Katwijk	930	14	416	370	104	105
Kerkrade	925	20	274	244	340	357
Koggenland	302	13	79	73	20	18
Krimpen aan den IJssel	293	10	174	163	44	41
Krimpenerwaard	608	11	319	288	80	72
Laarbeek	254	11	102	98	26	25
Land van Cuijk	1.517	17	544	504	373	383
Landgraaf	825	22	214	201	382	363
Landsmeer	70	6	72	60	18	15
Lansingerland	511	8	381	366	95	92
Laren	488	42	36	37	339	336
Leeuwarden	1.779	14	7.091	6.636	1.828	1.687
Leiden	1.153	9	14.217	13.882	3.554	3.471
Leiderdorp	228	8	379	337	95	84
Leidschendam-Voorburg	898	12	972	937	243	234
Lelystad	851	10	693	694	173	174
Leudal	616	17	117	142	142	154
Leusden	405	13	203	185	51	46
Lingewaard	606	13	291	223	73	56
Lisse	133	6	109	116	27	29
Lochem	628	18	158	143	242	191
Loon op Zand	333	14	89	94	22	29
Lopik	123	8	50	58	13	15
Losser	497	21	143	128	226	207
Maasdriel	241	9	79	75	20	19
Maasgouw	937	39	105	94	543	626
Maashorst	786	13	274	258	69	65
Maassluis	257	7	234	233	59	58
Maastricht	1.720	14	14.565	13.673	3.669	3.447
Medemblik	777	17	171	159	137	183
Meerssen	313	17	131	132	88	90

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Meerijstad	887	11	342	344	86	86
Meppel	614	17	624	558	324	265
Middelburg	664	13	979	1.146	245	287
Midden Drenthe	516	15	187	197	105	97
Midden-Delfland	105	5	162	156	41	39
Midden-Groningen	1.171	19	447	440	444	433
Moerdijk	346	9	153	164	38	41
Molenlanden	397	9	202	170	51	43
Montferland	455	12	177	173	44	43
Montfoort U	53	4	65	65	16	16
Mook en Middelaar	69	9	65	61	16	15
Neder-Betuwe	264	10	87	94	22	24
Nederweert	198	11	69	65	17	16
Nieuwegein	414	6	710	651	178	163
Nieuwkoop	583	20	115	107	230	204
Nijkerk	382	8	242	239	61	60
Nijmegen	2.460	13	17.501	17.278	4.375	4.320
Nissewaard	838	10	584	532	146	133
Noardeast-Fryslân	648	14	304	294	94	91
Noord-Beveland	108	14	32	26	8	7
Noordenveld	352	11	171	177	43	44
Noordoostpolder	703	14	267	258	102	83
Noordwijk	990	22	289	272	466	435
Nuenen c.a.	125	5	151	126	38	32
Nunspeet	644	22	152	146	284	285
Oegstgeest	380	15	432	419	201	130
Oirschot	254	13	64	65	35	16
Oisterwijk	663	20	178	152	273	247
Oldambt	652	17	232	210	161	167
Oldebroek	236	10	111	115	28	29
Oldenzaal	442	14	244	186	65	49
Olst-Wijhe	394	21	109	95	174	161
Ommen	356	19	108	90	104	118
Oost Gelre	877	29	148	140	334	501
Oosterhout	484	8	364	344	91	86
Ooststellingwerf	633	24	112	121	318	307
Oostzaan	77	8	42	34	11	9
Opmeer	94	8	34	35	9	9
Opsterland	656	22	197	166	294	284
Oss	923	10	615	583	154	146
Oude IJsselstreek	864	22	196	176	330	362
Ouder-Amstel	133	9	236	187	59	47
Oudewater	125	12	38	40	10	10
Overbetuwe	622	13	310	313	78	78
Papendrecht	194	6	180	185	45	46

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Peel en Maas	712	16	154	152	89	126
Pekela	118	10	67	60	17	15
Pijnacker-Nootdorp	704	12	594	566	149	142
Purmerend	1.449	15	585	600	332	304
Putten	304	12	117	124	29	31
Raalte	734	19	181	183	163	249
Reimerswaal	187	8	76	84	19	21
Renkum	876	28	265	242	565	503
Renswoude	6	1	36	36	9	9
Reusel-De Mierden	73	5	45	53	11	13
Rheden	944	22	706	653	484	507
Rhemen	356	18	149	133	130	109
Ridderkerk	539	11	293	292	73	73
Rijssen-Holten	481	12	168	168	42	42
Rijswijk	643	11	946	881	237	220
Roerdalen	282	14	78	77	20	19
Roermond	771	13	535	467	134	117
Roosendaal	1.318	17	490	459	186	363
Rotterdam	10.110	15	30.525	29.242	8.248	8.272
Rozendaal	9	5	15	18	4	5
Rucphen	201	9	60	75	15	19
Schagen	601	13	225	230	56	58
Scherpenzeel	131	13	52	45	13	11
Schiedam	960	12	1.064	1.011	266	253
Schiermonnikoog	0	0	6	4	2	1
Schouwen-Duiveland	401	12	139	144	35	36
's-Gravenhage	8.692	15	19.772	18.507	5.921	5.563
's-Hertogenbosch	2.252	14	3.306	3.055	930	828
Simpelveld	79	8	77	60	19	15
Sint-Michiëlgestel	412	14	157	143	40	36
Sittard-Geleen	1.412	15	930	942	361	377
Sliedrecht	954	36	166	169	609	635
Sluis	293	13	65	55	16	14
Smallingerland	1.023	18	466	423	401	356
Soest	556	12	335	330	84	83
Someren	251	13	90	85	23	21
Son en Breugel	256	14	107	100	33	33
Stadskanaal	549	17	137	128	116	138
Staphorst	108	6	76	83	19	21
Stede Broec	255	12	101	103	25	26
Steenbergen	261	11	98	105	25	26
Steenwijkerland	563	12	281	248	70	62
Stein	194	8	125	112	31	28
Stichtse Vecht	543	8	444	432	111	108
Sudwest Fryslan	1.286	14	650	588	285	181

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Terneuzen	680	12	195	195	49	49
Terschelling	49	10	384	343	96	86
Texel	265	19	50	55	119	86
Teylingen	395	10	278	273	70	68
Tholen	306	11	104	104	26	26
Tiel	683	16	287	262	209	162
Tilburg	3.806	17	12.956	12.333	4.030	3.751
Tubbergen	213	10	83	78	21	20
Twenterand	373	11	122	126	31	32
Tynaarlo	930	27	207	190	512	501
Tytsjerksteradiel	622	19	237	205	180	226
Uitgeest	54	4	98	90	25	23
Uithoorn	255	8	190	189	48	47
Urk	292	13	105	115	26	29
Utrecht	3.437	9	29.397	27.897	7.349	6.974
Utrechtse Heuvelrug	1.455	29	363	321	785	840
Vaals	132	13	101	94	25	24
Valkenburg aan de Geul	408	25	121	126	108	214
Valkenswaard	370	12	158	151	40	38
Veendam	314	11	178	173	45	43
Veenendaal	843	12	559	538	140	135
Veere	295	13	72	83	18	21
Veldhoven	704	15	291	260	168	129
Velsen	741	11	415	369	104	92
Venlo	1.149	11	1.216	1.171	304	293
Venray	955	21	199	191	390	388
Vijfheerenlanden	834	14	348	344	87	92
Vlaardingen	1.138	15	687	679	251	273
Vlieland	10	8	26	20	7	5
Vlissingen	679	15	834	736	209	241
Voerendaal	131	11	67	79	17	20
Voorne aan Zee	747	10		350		88
Voorschoten	248	10	319	274	80	69
Voorst	739	29	115	117	418	421
Vught	866	27	204	196	444	472
Waadhoeke	738	16	313	299	121	169
Waalre	126	7	94	91	24	23
Waalwijk	528	11	254	242	64	61
Waddinxveen	261	8	207	188	52	47
Wageningen	794	19	7.407	7.123	2.026	2.011
Wassenaar	378	14	181	151	45	43
Waterland	118	7	100	97	25	24
Weert	756	15	334	304	128	131
West Betuwe	618	12	191	177	48	44
West Maas en Waal	268	13	93	79	24	20

Aantallen per gemeente ophoging maatstaf woonruimten						
Gemeente	Aantal personen in zorginstellingen 2023	Aantal personen in zorginstellingen per 1000 inw 2023*	Aantal uitwonende studenten 2022**	Aantal uitwonende studenten 2023 ***	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2022****	Totale ophoging maatstaf woonruimten 2023
Westerkwartier	1.064	16	481	424	326	275
Westerveld	564	28	89	73	295	308
Westervoort	152	10	100	101	25	25
Westerwolde	388	15	81	70	20	40
Westland	1.399	12	507	491	127	123
Weststellingwerf	506	19	153	141	180	176
Westvoorne			60		15	
Wierden	194	8	119	111	30	28
Wijchen	453	11	273	247	68	62
Wijdmeren	212	9	103	116	26	29
Wijk bij Duurstede	163	7	121	129	30	32
Winterswijk	544	19	157	154	167	180
Woensdrecht	267	12	54	53	14	13
Woerden	595	11	410	354	103	89
Wormerland	100	6	97	91	24	23
Woudenberg	310	22	88	91	121	135
Zaanstad	1.529	10	1.356	1.363	339	341
Zaltbommel	292	10	134	128	34	32
Zandvoort	398	23	120	114	135	185
Zeewolde	119	5	140	140	35	35
Zeist	2.001	30	1.726	1.617	1.576	1.487
Zevenaar	475	11	272	258	68	65
Zoetermeer	709	6	1.170	1.107	293	277
Zoeterwoude	418	44	78	77	300	307
Zuidplas	524	11	295	255	74	64
Zundert	409	18	83	75	147	118
Zutphen	926	19	437	402	410	359
Zwartewaterland	295	13	99	101	25	25
Zwijndrecht	453	10	295	280	74	70
Zwolle	2.057	16	4.232	3.999	1.203	1.232

* het landelijk gemiddelde per 1000 inwoners is 13,780416. Per gemeente dient het meerdere boven het landelijke gemiddelde te

** Het aantal dient te worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 25%. Bron: CBS, stand 31-12-2020, afgerond op

*** het aantal dient te worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van 25%. Bron: CBS, stand 31-12-2021, afgerond op

**** inclusief de ophoging aantal personen in zorginstellingen bevoorschotting uitkeringsjaar 2022, stand september 2022 (zie

Bijlage 2.4.2 Aanvullende informatie uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd, de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor. De berekening van de uitkeringsfactor is gebaseerd op twee grootheden. De eerste is globaal genomen de som van de algemene uitkering en de ozb-maatstaf, een bedrag van ongeveer € 40 miljard¹². De tweede is de zogenaamde uitkeringsbasis, ongeveer € 29,5 miljard¹³. Dat bedrag wordt verkregen door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid (de uitkomst hiervan heet de - landelijke - uitkeringsbasis; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente: het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). Beide grootheden worden op elkaar gedeeld om uit te komen op de uitkeringsfactor, die nu ongeveer 1,300 à 1,490 bedraagt¹⁴. Afronding op drie decimalen is gebruikelijk. Bij definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor wordt afgerond op vier decimalen.

De uitkeringsfactor speelt bij de verdeling van bedragen steeds een rol en is daardoor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. Mutaties in de algemene uitkering

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt ervoor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Berekening uitkeringsfactoren in constante prijzen

Om gemeenten die hun begroting in constante prijzen willen opstellen te faciliteren, is in de

¹² Voor uitkeringsjaar 2023 stand septembercirculaire 2023.

¹³ Voor uitkeringsjaar 2023 stand septembercirculaire 2023.

¹⁴ Uitkeringsfactor 2023-2028 stand septembercirculaire 2023.

gemeentefondsruubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de CEP of de MEV worden in het rekenmodel en in hoofdstuk 4 van de circulaire, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen

Bijlage 2.4.3 Volumina maatstaven 2023-2028

Volumina maatstaven 2023-2028 (ramingen september 2023)

maatstaven	2023	2024	2025
bedrijven	2.358.580	2.478.658	2.617.999
bijstandsontvangers	405.786	400.647	406.297
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	121.243	128.214	137.452
éénpersoonshuishoudens	3.266.042	3.254.301	3.291.369
extra groei jongeren	8.101	8.148	8.160
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.471.525	1.486.369	1.498.609
inwoners	17.811.291	17.998.922	18.130.127
inwoners 75+ met drempel	587.831	612.422	634.691
jongeren	3.313.102	3.332.329	3.336.887
laag opleidingsniveau met drempel	1.757.911	1.752.371	1.745.007
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	379.277	381.527	383.706
leerlingen voortgezet onderwijs	695.552	690.655	689.724
loonkostensubsidie	29.488	34.307	39.126
migratieachtergrond	2.640.225	2.654.107	2.725.648
landelijke centrumfunctie	17.811.280	17.998.911	18.130.116
lokale centrumfunctie	17.811.240	17.998.870	18.130.075
regionale centrumfunctie	17.811.200	17.998.830	18.130.034
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	14.972.055	14.972.055	14.972.055
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.156.634	1.156.634	1.156.634
omgevingsadressendichtheid	17.427.416	17.603.878	17.978.857
onderwijsachterstand	941.959	939.333	938.613
oppervlak bebouwing buitengebied	28.380	28.483	28.546
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	30.028	30.137	30.205
oppervlak bebouwing woonkern	87.634	88.555	89.460
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	95.435	96.410	97.396
oppervlak binnenwater	196.961	196.961	196.961
oppervlak buitenwater	308.557	308.557	308.557
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.579.452	3.579.452	3.579.452
oppervlak land	3.363.129	3.363.129	3.363.129
ozb niet-woningen eigenaren	309.717.100.000	319.066.018.411	331.299.570.508
ozb niet-woningen gebruikers	298.761.750.000	307.779.977.360	319.580.802.801
ozb woningen eigenaren	2.392.878.000.000	2.489.275.578.959	2.568.811.580.705
woonruimten	8.389.748	8.474.699	8.655.218
woonruimten bodemfactor woonkern	9.277.706	9.371.647	9.571.273

(voortzetting op volgende bladzijde)

Volumina maatstaven 2023-2028 (ramingen september 2023)

maatstaven	2026	2027	2028
bedrijven	2.743.435	2.885.216	3.035.063
bijstandsontvangers	416.586	425.111	433.252
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	148.192	158.451	170.040
éénpersoonshuishoudens	3.327.862	3.363.591	3.398.734
extra groei jongeren	8.177	8.183	8.196
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.510.304	1.521.409	1.531.946
inwoners	18.240.737	18.330.378	18.418.013
inwoners 75+ met drempel	655.437	674.802	695.378
jongeren	3.344.195	3.346.617	3.351.677
laag opleidingsniveau met drempel	1.729.847	1.720.598	1.710.138
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	385.311	387.344	389.302
leerlingen voortgezet onderwijs	689.582	687.607	686.594
loonkostensubsidie	41.716	44.307	46.959
migratieachtergrond	2.795.616	2.863.691	2.929.889
landelijke centrumfunctie	18.240.726	18.330.367	18.418.002
lokale centrumfunctie	18.240.685	18.330.326	18.417.960
regionale centrumfunctie	18.240.644	18.330.284	18.417.919
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor			
	14.972.055	14.972.055	14.972.055
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.156.634	1.156.634	1.156.634
omgevingsadressendichtheid	18.106.021	18.234.113	18.363.140
onderwijsachterstand	934.860	932.507	930.243
oppervlak bebouwing buitengebied *	28.603	28.678	28.743
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied			
	30.265	30.344	30.413
oppervlak bebouwing woonkern *	90.375	91.284	92.226
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern			
	98.375	99.391	100.401
oppervlak binnenwater	196.961	196.961	196.961
oppervlak buitenwater	308.557	308.557	308.557
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.579.452	3.579.452	3.579.452
oppervlak land	3.363.129	3.363.129	3.363.129
ozb niet-woningen eigenaren	335.517.462.874	339.790.001.532	344.117.899.792
ozb niet-woningen gebruikers	323.649.499.378	327.770.909.291	331.945.720.621
ozb woningen eigenaren	2.596.065.290.339	2.623.614.252.115	2.651.461.686.084
woonruimten	8.716.436	8.778.101	8.840.216
woonruimten bodemfactor woonkern	9.638.970	9.707.161	9.775.850

Gewijzigde volumina 2023 ten opzichte van stand meicirculaire 2023

bedrijven	oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor
bijstandsontvangers	omgevingsadressendichtheid
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	onderwijsachterstand
éénpersoonshuishoudens	oppervlak binnenwater
extra groei jongeren	oppervlak land
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	oppervlak land * bodemfactor gemeente
huishoudens met een laag inkomen met drempel	inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)
inwoners	inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)
inwoners 75+ met drempel	inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)
jongeren	woonruimten *
kernen	woonruimten bodemfactor woonkern
laag opleidingsniveau met drempel	ozb niet-woningen eigenaren
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	ozb niet-woningen gebruikers
leerlingen voortgezet onderwijs	ozb woningen eigenaren
loonkostensubsidie	
migratieachtergrond	
landelijke centrumfunctie	
lokale centrumfunctie	
regionale centrumfunctie	

Raming groeifactoren: inwoners en woonruimten 2023-2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
inwoners	1,013	1,011	1,007	1,006	1,005	1,005
woonruimten	1,010	1,010	1,021	1,007	1,007	1,007

3.2-2 Decentralisatie-uitkering Knelpuntenverdeelproblematiek

Decentralisatie-uitkering Knelpuntenverdeelproblematiek			
Gemeente	Bedrag 2028	Gemeente	Bedrag 2028
Alblasserdam	5.637	Middelburg	50.900
Albrandswaard	19.057	Molenlanden	190.605
Alkmaar	86.884	Nissewaard	82.392
Amsterdam	60.219	Noord-Beveland	91.874
Barendrecht	12.801	Oostzaan	16.156
Bergen (NH.)	49.058	Opmeer	38.801
Borsele	143.501	Papendrecht	2.805
Castricum	22.821	Purmerend	87.361
Den Helder	47.872	Reimerswaal	105.490
Drechterland	56.532	Ridderkerk	21.979
Edam-Volendam	56.739	Rotterdam	5.488
Enkhuizen	12.481	Schagen	111.161
Goeree-Overflakkee	330.021	Schouwen-Duiveland	263.173
Goes	92.111	Sliedrecht	12.992
Gorinchem	12.350	Sluis	278.378
Hardinxveld-Giessendam	11.851	Stede Broec	15.655
Hendrik-Ido-Ambacht	6.093	Terneuzen	256.945
Hoeksche Waard	322.439	Tholen	160.818
Hollands Kroon	59.580	Uitgeest	20.927
Hoorn	15.921	Veere	150.685
Hulst	196.060	Vijfheerenlanden	148.962
Kapelle	36.475	Vlissingen	37.355
Koggenland	74.852	Voorne aan Zee	130.576
Krimpen aan den IJssel	4.728	Waterland	55.153
Krimpenerwaard	140.137	Wormerland	45.241
Landsmeer	27.902	Zwijndrecht	20.296
Medemblik	125.723	Totaal	4.432.013

3.2-6 Decentralisatie-uitkering Regionale Energie Strategieën

Decentralisatie-uitkering Regionale Energie Strategieën	
Gemeente	Bedrag 2024 en verder
Alphen aan den Rijn	423.374
Amersfoort	276.667
Barendrecht	570.000
Bernheze	406.434
Breda	490.082
Brummen	297.737
Cranendonck	574.671
Culemborg	281.176
Doetinchem	303.978
Dordrecht	274.187
Goeree-Overflakkee	146.634
Goes	376.059
Gorinchem	159.769
Heerlen	454.883
Het Hogeland	397.208
Hoeksche Waard	153.189
Leeuwarden	493.820
Nijkerk	330.169
Nijmegen	510.387
Oldebroek	256.127
Tilburg	347.526
Utrecht	562.946
Venlo	428.487
Zuidplas	265.721
Totaal	8.781.231

3.2-8 Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk

Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk	
Gemeente	Bedrag 2024
Alkmaar	479.205
Almere	465.504
Amersfoort	275.088
Amsterdam	1.104.923
Apeldoorn	474.696
Arnhem	384.383
Breda	530.202
Doetinchem	262.211
Dordrecht	281.903
Ede	267.579
Eindhoven	401.215
Emmen	266.701
Enschede	567.020
Goes	313.002
Gorinchem	170.081
Gouda	208.570
Groningen	595.530
Haarlem	313.979
Heerlen	444.233
Helmond	247.909
Hilversum	222.005
Leeuwarden	499.676
Leiden	368.946
Nijmegen	288.625
Roermond	222.492
Rotterdam	1.466.163
's-Gravenhage	820.624
's-Hertogenbosch	459.546
Tiel	233.579
Tilburg	402.742
Utrecht	582.831
Venlo	276.748
Zaanstad	319.823
Zoetermeer	293.113
Zwolle	384.151
Totaal	14.894.998

3.2-9 Decentralisatie-uitkering Veilig Wonen

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Aa en Hunze	7.062	7.062	7.062	7.062
Aalsmeer	7.062	7.062	7.062	7.062
Aalten	7.062	7.062	7.062	7.062
Achtkarspelen	7.062	7.062	7.062	7.062
Alblasserdam	7.062	7.062	7.062	7.062
Albrandswaard	7.062	7.062	7.062	7.062
Alkmaar	7.062	7.062	7.062	7.062
Almelo	7.062	7.062	7.062	7.062
Almere	7.062	7.062	7.062	7.062
Alphen aan den Rijn	7.062	7.062	7.062	7.062
Alphen-Chaam	7.062	7.062	7.062	7.062
Altena	7.062	7.062	7.062	7.062
Ameland	7.062	7.062	7.062	7.062
Amersfoort	7.062	7.062	7.062	7.062
Amstelveen	7.062	7.062	7.062	7.062
Amsterdam	7.062	7.062	7.062	7.062
Apeldoorn	7.062	7.062	7.062	7.062
Arnhem	7.062	7.062	7.062	7.062
Assen	7.062	7.062	7.062	7.062
Asten	7.062	7.062	7.062	7.062
Baarle-Nassau	7.062	7.062	7.062	7.062
Baarn	7.062	7.062	7.062	7.062
Barendrecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Barneveld	7.062	7.062	7.062	7.062
Beek	7.062	7.062	7.062	7.062
Beekdaelen	7.062	7.062	7.062	7.062
Beesel	7.062	7.062	7.062	7.062
Berg en Dal	7.062	7.062	7.062	7.062
Bergeijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Bergen (L.)	7.062	7.062	7.062	7.062
Bergen (NH.)	7.062	7.062	7.062	7.062
Bergen op Zoom	7.062	7.062	7.062	7.062
Berkelland	7.062	7.062	7.062	7.062
Bernheze	7.062	7.062	7.062	7.062
Best	7.062	7.062	7.062	7.062
Beuningen	7.062	7.062	7.062	7.062
Beverwijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Bladel	7.062	7.062	7.062	7.062
Blaricum	7.062	7.062	7.062	7.062
Bloemendaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Bodegraven-Reeuwijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Boekel	7.062	7.062	7.062	7.062
Borger-Odoorn	7.062	7.062	7.062	7.062
Borne	7.062	7.062	7.062	7.062
Borsele	7.062	7.062	7.062	7.062

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Boxtel	7.062	7.062	7.062	7.062
Breda	7.062	7.062	7.062	7.062
Bronckhorst	7.062	7.062	7.062	7.062
Brummen	7.062	7.062	7.062	7.062
Brunssum	7.062	7.062	7.062	7.062
Bunnik	7.062	7.062	7.062	7.062
Bunschoten	7.062	7.062	7.062	7.062
Buren	7.062	7.062	7.062	7.062
Capelle aan den IJssel	7.062	7.062	7.062	7.062
Castricum	7.062	7.062	7.062	7.062
Coevorden	7.062	7.062	7.062	7.062
Cranendonck	7.062	7.062	7.062	7.062
Culemborg	7.062	7.062	7.062	7.062
Dalfsen	7.062	7.062	7.062	7.062
Dantumadiel	7.062	7.062	7.062	7.062
De Bilt	7.062	7.062	7.062	7.062
De Fryske Marren	7.062	7.062	7.062	7.062
De Ronde Venen	7.062	7.062	7.062	7.062
De Wolden	7.062	7.062	7.062	7.062
Delft	7.062	7.062	7.062	7.062
Den Helder	7.062	7.062	7.062	7.062
Deurne	7.062	7.062	7.062	7.062
Deventer	7.062	7.062	7.062	7.062
Diemen	7.062	7.062	7.062	7.062
Dijk en Waard	7.062	7.062	7.062	7.062
Dinkelland	7.062	7.062	7.062	7.062
Doesburg	7.062	7.062	7.062	7.062
Doetinchem	7.062	7.062	7.062	7.062
Dongen	7.062	7.062	7.062	7.062
Dordrecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Drechterland	7.062	7.062	7.062	7.062
Drimmelen	7.062	7.062	7.062	7.062
Dronten	7.062	7.062	7.062	7.062
Druten	7.062	7.062	7.062	7.062
Duiven	7.062	7.062	7.062	7.062
Echt-Susteren	7.062	7.062	7.062	7.062
Edam-Volendam	7.062	7.062	7.062	7.062
Ede	7.062	7.062	7.062	7.062
Eemnes	7.062	7.062	7.062	7.062
Eemsdelta	7.062	7.062	7.062	7.062
Eersel	7.062	7.062	7.062	7.062
Eijsden-Margraten	7.062	7.062	7.062	7.062
Eindhoven	7.062	7.062	7.062	7.062
Elburg	7.062	7.062	7.062	7.062
Emmen	7.062	7.062	7.062	7.062

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Enkhuizen	7.062	7.062	7.062	7.062
Enschede	7.062	7.062	7.062	7.062
Epe	7.062	7.062	7.062	7.062
Ermelo	7.062	7.062	7.062	7.062
Etten-Leur	7.062	7.062	7.062	7.062
Geertruidenberg	7.062	7.062	7.062	7.062
Geldrop-Mierlo	7.062	7.062	7.062	7.062
Gemert-Bakel	7.062	7.062	7.062	7.062
Gennep	7.062	7.062	7.062	7.062
Gilze en Rijen	7.062	7.062	7.062	7.062
Goeree-Overflakkee	7.062	7.062	7.062	7.062
Goes	7.062	7.062	7.062	7.062
Goirle	7.062	7.062	7.062	7.062
Gooise Meren	7.062	7.062	7.062	7.062
Gorinchem	7.062	7.062	7.062	7.062
Gouda	7.062	7.062	7.062	7.062
Groningen	7.062	7.062	7.062	7.062
Gulpen-Wittem	7.062	7.062	7.062	7.062
Haaksbergen	7.062	7.062	7.062	7.062
Haarlem	7.062	7.062	7.062	7.062
Haarlemmermeer	7.062	7.062	7.062	7.062
Halderberge	7.062	7.062	7.062	7.062
Hardenberg	7.062	7.062	7.062	7.062
Harderwijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Hardinxveld-Giessendam	7.062	7.062	7.062	7.062
Harlingen	7.062	7.062	7.062	7.062
Hatterij	7.062	7.062	7.062	7.062
Heemskerk	7.062	7.062	7.062	7.062
Heemstede	7.062	7.062	7.062	7.062
Heerde	7.062	7.062	7.062	7.062
Heerenveen	7.062	7.062	7.062	7.062
Heerlen	7.062	7.062	7.062	7.062
Heeze-Leende	7.062	7.062	7.062	7.062
Heiloo	7.062	7.062	7.062	7.062
Hellendoorn	7.062	7.062	7.062	7.062
Helmond	7.062	7.062	7.062	7.062
Hendrik-Ido-Ambacht	7.062	7.062	7.062	7.062
Hengelo	7.062	7.062	7.062	7.062
Het Hogeland	7.062	7.062	7.062	7.062
Heumen	7.062	7.062	7.062	7.062
Heusden	7.062	7.062	7.062	7.062
Hillegom	7.062	7.062	7.062	7.062
Hilvarenbeek	7.062	7.062	7.062	7.062
Hilversum	7.062	7.062	7.062	7.062
Hoeksche Waard	7.062	7.062	7.062	7.062

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Hof van Twente	7.062	7.062	7.062	7.062
Hollands Kroon	7.062	7.062	7.062	7.062
Hoogeveen	7.062	7.062	7.062	7.062
Hoorn	7.062	7.062	7.062	7.062
Horst aan de Maas	7.062	7.062	7.062	7.062
Houten	7.062	7.062	7.062	7.062
Huizen	7.062	7.062	7.062	7.062
Hulst	7.062	7.062	7.062	7.062
IJsselstein	7.062	7.062	7.062	7.062
Kaag en Braassem	7.062	7.062	7.062	7.062
Kampen	7.062	7.062	7.062	7.062
Kapelle	7.062	7.062	7.062	7.062
Katwijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Kerkrade	7.062	7.062	7.062	7.062
Koggenland	7.062	7.062	7.062	7.062
Krimpen aan den IJssel	7.062	7.062	7.062	7.062
Krimpenerwaard	7.062	7.062	7.062	7.062
Laarbeek	7.062	7.062	7.062	7.062
Land van Cuijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Landgraaf	7.062	7.062	7.062	7.062
Landsmeer	7.062	7.062	7.062	7.062
Lansingerland	7.062	7.062	7.062	7.062
Laren	7.062	7.062	7.062	7.062
Leeuwarden	7.062	7.062	7.062	7.062
Leiden	7.062	7.062	7.062	7.062
Leiderdorp	7.062	7.062	7.062	7.062
Leidschendam-Voorburg	7.062	7.062	7.062	7.062
Lelystad	7.062	7.062	7.062	7.062
Leudal	7.062	7.062	7.062	7.062
Leusden	7.062	7.062	7.062	7.062
Lingewaard	7.062	7.062	7.062	7.062
Lisse	7.062	7.062	7.062	7.062
Lochem	7.062	7.062	7.062	7.062
Loon op Zand	7.062	7.062	7.062	7.062
Lopik	7.062	7.062	7.062	7.062
Losser	7.062	7.062	7.062	7.062
Maasdriel	7.062	7.062	7.062	7.062
Maasgouw	7.062	7.062	7.062	7.062
Maashorst	7.062	7.062	7.062	7.062
Maassluis	7.062	7.062	7.062	7.062
Maastricht	7.062	7.062	7.062	7.062
Medemblik	7.062	7.062	7.062	7.062
Meerssen	7.062	7.062	7.062	7.062
Meierijstad	7.062	7.062	7.062	7.062
Meppel	7.062	7.062	7.062	7.062

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Middelburg	7.062	7.062	7.062	7.062
Midden-Delfland	7.062	7.062	7.062	7.062
Midden-Drenthe	7.062	7.062	7.062	7.062
Midden-Groningen	7.062	7.062	7.062	7.062
Moerdijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Molenlanden	7.062	7.062	7.062	7.062
Montferland	7.062	7.062	7.062	7.062
Montfoort	7.062	7.062	7.062	7.062
Mook en Middelaar	7.062	7.062	7.062	7.062
Neder-Betuwe	7.062	7.062	7.062	7.062
Nederweert	7.062	7.062	7.062	7.062
Nieuwegein	7.062	7.062	7.062	7.062
Nieuwkoop	7.062	7.062	7.062	7.062
Nijkerk	7.062	7.062	7.062	7.062
Nijmegen	7.062	7.062	7.062	7.062
Nissewaard	7.062	7.062	7.062	7.062
Noardeast-Fryslân	7.062	7.062	7.062	7.062
Noord-Beveland	7.062	7.062	7.062	7.062
Noordenveld	7.062	7.062	7.062	7.062
Noordoostpolder	7.062	7.062	7.062	7.062
Noordwijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Nuenen, Gerwen en Ne	7.062	7.062	7.062	7.062
Nunspeet	7.062	7.062	7.062	7.062
Oegstgeest	7.062	7.062	7.062	7.062
Oirschot	7.062	7.062	7.062	7.062
Oisterwijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Oldambt	7.062	7.062	7.062	7.062
Oldebroek	7.062	7.062	7.062	7.062
Oldenzaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Olst-Wijhe	7.062	7.062	7.062	7.062
Ommen	7.062	7.062	7.062	7.062
Oost Gelre	7.062	7.062	7.062	7.062
Oosterhout	7.062	7.062	7.062	7.062
Ooststellingwerf	7.062	7.062	7.062	7.062
Oostzaan	7.062	7.062	7.062	7.062
Opmeer	7.062	7.062	7.062	7.062
Opsterland	7.062	7.062	7.062	7.062
Oss	7.062	7.062	7.062	7.062
Oude IJsselstreek	7.062	7.062	7.062	7.062
Ouder-Amstel	7.062	7.062	7.062	7.062
Oudewater	7.062	7.062	7.062	7.062
Overbetuwe	7.062	7.062	7.062	7.062
Papendrecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Peel en Maas	7.062	7.062	7.062	7.062
Pekela	7.062	7.062	7.062	7.062

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Pijnacker-Nootdorp	7.062	7.062	7.062	7.062
Purmerend	7.062	7.062	7.062	7.062
Putten	7.062	7.062	7.062	7.062
Raalte	7.062	7.062	7.062	7.062
Reimerswaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Renkum	7.062	7.062	7.062	7.062
Renswoude	7.062	7.062	7.062	7.062
Reusel-De Mierden	7.062	7.062	7.062	7.062
Rheden	7.062	7.062	7.062	7.062
Rhenen	7.062	7.062	7.062	7.062
Ridderkerk	7.062	7.062	7.062	7.062
Rijssen-Holten	7.062	7.062	7.062	7.062
Rijswijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Roerdalen	7.062	7.062	7.062	7.062
Roermond	7.062	7.062	7.062	7.062
Roosendaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Rotterdam	7.062	7.062	7.062	7.062
Rozendaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Rucphen	7.062	7.062	7.062	7.062
Schagen	7.062	7.062	7.062	7.062
Scherpenzeel	7.062	7.062	7.062	7.062
Schiedam	7.062	7.062	7.062	7.062
Schiermonnikoog	7.062	7.062	7.062	7.062
Schouwen-Duiveland	7.062	7.062	7.062	7.062
's-Gravenhage	7.062	7.062	7.062	7.062
's-Hertogenbosch	7.062	7.062	7.062	7.062
Simpelveld	7.062	7.062	7.062	7.062
Sint-Michiëlgestel	7.062	7.062	7.062	7.062
Sittard-Geleen	7.062	7.062	7.062	7.062
Sliedrecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Sluis	7.062	7.062	7.062	7.062
Smallingerland	7.062	7.062	7.062	7.062
Soest	7.062	7.062	7.062	7.062
Someren	7.062	7.062	7.062	7.062
Son en Breugel	7.062	7.062	7.062	7.062
Stadskanaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Staphorst	7.062	7.062	7.062	7.062
Stede Broec	7.062	7.062	7.062	7.062
Steenbergen	7.062	7.062	7.062	7.062
Steenwijkerland	7.062	7.062	7.062	7.062
Stein	7.062	7.062	7.062	7.062
Stichtse Vecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Súdwest-Fryslân	7.062	7.062	7.062	7.062
Terneuzen	7.062	7.062	7.062	7.062
Terschelling	7.062	7.062	7.062	7.062

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Texel	7.062	7.062	7.062	7.062
Teylingen	7.062	7.062	7.062	7.062
Tholen	7.062	7.062	7.062	7.062
Tiel	7.062	7.062	7.062	7.062
Tilburg	7.062	7.062	7.062	7.062
Tubbergen	7.062	7.062	7.062	7.062
Twenterand	7.062	7.062	7.062	7.062
Tynaarlo	7.062	7.062	7.062	7.062
Tytsjerksteradiel	7.062	7.062	7.062	7.062
Utgeest	7.062	7.062	7.062	7.062
Uithoorn	7.062	7.062	7.062	7.062
Urk	7.062	7.062	7.062	7.062
Utrecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Utrechtse Heuvelrug	7.062	7.062	7.062	7.062
Vaals	7.062	7.062	7.062	7.062
Valkenburg aan de Geul	7.062	7.062	7.062	7.062
Valkenswaard	7.062	7.062	7.062	7.062
Veendam	7.062	7.062	7.062	7.062
Veenendaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Veere	7.062	7.062	7.062	7.062
Veldhoven	7.062	7.062	7.062	7.062
Velsen	7.062	7.062	7.062	7.062
Venlo	7.062	7.062	7.062	7.062
Venray	7.062	7.062	7.062	7.062
Vijfheerenlanden	7.062	7.062	7.062	7.062
Vlaardingen	7.062	7.062	7.062	7.062
Vlieland	7.062	7.062	7.062	7.062
Vlissingen	7.062	7.062	7.062	7.062
Voerendaal	7.062	7.062	7.062	7.062
Voorne aan Zee	7.062	7.062	7.062	7.062
Voorschoten	7.062	7.062	7.062	7.062
Voorst	7.062	7.062	7.062	7.062
Vught	7.062	7.062	7.062	7.062
Waadhoeke	7.062	7.062	7.062	7.062
Waalre	7.062	7.062	7.062	7.062
Waalwijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Waddinxveen	7.062	7.062	7.062	7.062
Wageningen	7.062	7.062	7.062	7.062
Wassenaar	7.062	7.062	7.062	7.062
Waterland	7.062	7.062	7.062	7.062
Weert	7.062	7.062	7.062	7.062
West Betuwe	7.062	7.062	7.062	7.062
West Maas en Waal	7.062	7.062	7.062	7.062
Westerkwartier	7.062	7.062	7.062	7.062
Westerveld	7.062	7.062	7.062	7.062

Decentralisatie-uitkering Veilig wonen				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Westervoort	7.062	7.062	7.062	7.062
Westerwolde	7.062	7.062	7.062	7.062
Westland	7.062	7.062	7.062	7.062
Weststellingwerf	7.062	7.062	7.062	7.062
Wierden	7.062	7.062	7.062	7.062
Wijchen	7.062	7.062	7.062	7.062
Wijdemeren	7.062	7.062	7.062	7.062
Wijk bij Duurstede	7.062	7.062	7.062	7.062
Winterswijk	7.062	7.062	7.062	7.062
Woensdrecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Woerden	7.062	7.062	7.062	7.062
Wormerland	7.062	7.062	7.062	7.062
Woudenberg	7.062	7.062	7.062	7.062
Zaanstad	7.062	7.062	7.062	7.062
Zaltbommel	7.062	7.062	7.062	7.062
Zandvoort	7.062	7.062	7.062	7.062
Zeewolde	7.062	7.062	7.062	7.062
Zeist	7.062	7.062	7.062	7.062
Zevenaar	7.062	7.062	7.062	7.062
Zoetermeer	7.062	7.062	7.062	7.062
Zoeterwoude	7.062	7.062	7.062	7.062
Zuidplas	7.062	7.062	7.062	7.062
Zundert	7.062	7.062	7.062	7.062
Zutphen	7.062	7.062	7.062	7.062
Zwartewaterland	7.062	7.062	7.062	7.062
Zwijndrecht	7.062	7.062	7.062	7.062
Zwolle	7.062	7.062	7.062	7.062
Totaal	2.415.204	2.415.204	2.415.204	2.415.204

3.2-11 Decentralisatie-uitkering Versterken arbeidsmarktregio's

Decentralisatie-uitkering Versterking arbeidsmarktregio's	
Gemeente	Bedrag 2024 en verder
Alkmaar	400.077
Amersfoort	400.077
Amsterdam	400.077
Apeldoorn	400.077
Arnhem	400.077
Breda	400.077
Doetinchem	400.077
Dordrecht	400.077
Ede	400.077
Eindhoven	400.077
Emmen	400.077
Enschede	400.077
Goes	400.077
Gorinchem	400.077
Gouda	400.077
Groningen	400.077
Haarlem	400.077
Heerlen	400.077
Helmond	400.077
Hilversum	400.077
Leeuwarden	400.077
Leiden	400.077
Lelystad	400.077
Nijmegen	400.077
Roermond	400.077
Rotterdam	400.077
's-Gravenhage	400.077
's-Hertogenbosch	989.664
Tiel	400.077
Tilburg	400.077
Utrecht	400.077
Venlo	400.077
Zaanstad	400.077
Zoetermeer	400.077
Zwolle	400.077
Totaal	14.592.282

3.2-12 Decentralisatie-uitkering Regionale doelgroepen specifieke aanpak

Decentralisatie-uitkering Regionale doelgroepen specifieke aanpak	
Gemeente	Bedrag 2023
Alkmaar	68.329
Amersfoort	68.329
Amsterdam	68.329
Apeldoorn	68.329
Arnhem	68.329
Breda	68.329
Doetinchem	68.329
Dordrecht	68.329
Ede	68.329
Eindhoven	68.329
Emmen	68.329
Enschede	68.329
Goes	68.329
Gorinchem	68.329
Gouda	68.329
Groningen	68.329
Haarlem	68.329
Heerlen	68.329
Helmond	68.329
Hilversum	68.329
Leeuwarden	68.329
Leiden	68.329
Lelystad	68.329
Nijmegen	68.329
Roermond	68.329
Rotterdam	68.329
's-Gravenhage	68.329
's-Hertogenbosch	68.329
Tiel	68.329
Tilburg	68.329
Utrecht	68.329
Venlo	68.329
Zaanstad	68.329
Zoetermeer	68.329
Zwolle	68.329
Totaal	2.391.515

3.2-13 Decentralisatie-uitkering Verkeersveiligheid

Decentralisatie-uitkering Verkeersveiligheid	
Gemeente	Bedrag 2023 en verder
Alkmaar	5.610
Almelo	2.404
Amsterdam	15.228
Capelle aan den IJssel	4.809
Diemen	3.206
Eindhoven	3.206
Enschede	6.412
Groningen	7.213
Helmond	2.404
Nijmegen	1.603
Rotterdam	30.456
's-Gravenhage	4.007
Tilburg	4.007
Utrecht	4.809
Totaal	95.374

3.2-14 Decentralisatie-uitkering Veilige steden

Decentralisatie-uitkering Veilige steden				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Almelo	30.000	30.000	30.000	30.000
Almere	30.000	30.000	30.000	30.000
Amsterdam	50.000	50.000	50.000	50.000
Arnhem	30.000	30.000	30.000	30.000
Dordrecht	30.000	30.000	30.000	30.000
Enschede	30.000	30.000	30.000	30.000
Groningen	30.000	30.000	30.000	30.000
's-Gravenhage	50.000	50.000	50.000	50.000
Utrecht	50.000	50.000	50.000	50.000
Zaanstad	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal	360.000	360.000	360.000	360.000

3.2-15 Decentralisatie-uitkering LHBTI-beleid Regenboogsteden

Decentralisatie-uitkering LHBTI-beleid Regenboogsteden				
Gemeente	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Amstelveen	18.700	18.700	18.700	18.700
Breda	20.000	20.000	20.000	20.000
Dordrecht	20.000	20.000	20.000	20.000
Ede	20.000	20.000	20.000	20.000
Eindhoven	20.000	20.000	20.000	20.000
Enschede	20.000	20.000	20.000	20.000
Goes	20.000	20.000	20.000	20.000
Gouda	20.000	20.000	20.000	20.000
Groningen	20.000	20.000	20.000	20.000
Haarlemmermeer	20.000	20.000	20.000	20.000
Heerlen	20.000	20.000	20.000	20.000
Helmond	20.000	20.000	20.000	20.000
Hengelo	20.000	20.000	20.000	20.000
Hilversum	20.000	20.000	20.000	20.000
Hoorn	20.000	20.000	20.000	20.000
Leidschendam-Voorburg	20.000	20.000	20.000	20.000
Lelystad	20.000	20.000	20.000	20.000
Middelburg	20.000	20.000	20.000	20.000
Nijmegen	20.000	20.000	20.000	20.000
Nissewaard	20.000	20.000	20.000	20.000
Oss	20.000	20.000	20.000	20.000
Roermond	20.000	20.000	20.000	20.000
Roosendaal	20.000	20.000	20.000	20.000
Rotterdam	50.000	50.000	50.000	50.000
's-Gravenhage	50.000	50.000	50.000	50.000
Sittard-Geleen	20.000	20.000	20.000	20.000
Velsen	20.000	20.000	20.000	20.000
Venlo	20.000	20.000	20.000	20.000
Zaanstad	20.000	20.000	20.000	20.000
Zoetermeer	20.000	20.000	20.000	20.000
Zwolle	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal	678.700	678.700	678.700	678.700

4.4 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang		
Gemeente	Bedrag 2022	Bedrag 2023
Alkmaar	3.858.664	3.597.871
Almelo	3.218.745	3.018.261
Almere	9.134.380	8.580.906
Amersfoort	4.718.814	4.383.662
Amsterdam	73.284.005	64.893.204
Apeldoorn	4.514.506	4.230.876
Arnhem	9.135.131	8.477.724
Assen	4.904.945	4.623.130
Bergen op Zoom	3.216.189	3.051.283
Breda	6.650.111	6.204.361
Delft	2.766.625	2.653.716
Den Helder	1.925.687	1.786.882
Deventer	4.111.565	3.845.636
Doetinchem	4.058.217	3.913.503
Dordrecht	5.763.708	5.427.247
Ede	3.752.276	3.631.978
Eindhoven	12.247.864	11.610.051
Emmen	3.384.159	3.200.999
Enschede	9.692.176	9.038.842
Gouda	2.321.313	2.178.246
Groningen	18.932.097	17.593.234
Haarlem	8.129.986	7.745.734
Heerlen	6.327.003	5.846.853
Helmond	3.202.923	3.042.290
Hilversum	2.408.938	2.287.298
Hoorn	2.454.460	2.259.991
Leeuwarden	15.327.987	14.758.097
Leiden	8.378.042	8.042.702
Maastricht	6.538.489	6.057.283
Nijmegen	11.034.376	10.431.739
Nissewaard	2.834.267	2.639.974
Oss	3.375.879	3.183.745
Purmerend	1.610.691	1.499.859
Rotterdam	47.003.426	40.912.356
's-Gravenhage	34.171.881	29.810.221
's-Hertogenbosch	5.479.214	5.177.801
Tilburg	9.126.932	8.885.938
Utrecht	27.619.988	25.858.716
Venlo	8.677.086	8.199.426
Vlaardingen	2.500.793	2.271.543
Vlissingen	7.010.395	6.990.649
Zaanstad	2.772.180	2.548.339
Zwolle	10.811.236	10.665.180
Totaal	418.387.349	385.057.346

4.7 Decentralisatie-uitkering Aanpak Laaggeletterdheid

Decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid	
Gemeente	Bedrag 2024
Almere	209.102
Amersfoort	158.461
Amsterdam	521.777
Apeldoorn	209.407
Arnhem	193.490
Breda	231.951
Doetinchem	145.493
Dordrecht	166.099
Ede	151.666
Eindhoven	207.521
Emmen	149.573
Enschede	227.505
Goes	177.693
Gorinchem	124.986
Gouda	142.732
Groningen	249.703
Haarlem	173.174
Heerlen	224.564
Helmond	146.222
Hilversum	141.457
Leeuwarden	220.610
Leiden	190.119
Nijmegen	167.233
Roermond	142.145
Rotterdam	550.185
's-Gravenhage	378.014
's-Hertogenbosch	201.908
Tiel	140.518
Tilburg	195.306
Utrecht	270.060
Venlo	150.637
Zaanstad	176.222
Zoetermeer	174.997
Zwolle	178.695
Totaal	7.300.000

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

September 2023